

ایران: بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی

سرحال: ایران تھا کستریں قومانی خلاف ءِ ریاست (ملکی) جبر ءِ زوراکہی حالیکہیں سالان گیش تربوئگ انت کہ آن وتی ءِ دودور بیدگ ءِ بابت ءِ زیادہیں حق لوٹ انت۔ پہ زانت کاری، آن پوچ کہ ایران ءِ روش برکتی ءِ روش درآپتگی نیامگ ءِ نشتغانت جارجیت کنگ ءِ انت واکدار ءِ اختیار دارگوں ہمے کسانیں کست و کینگ کنت۔ آن ہاں چے بازیں ایران ءِ آریبائیجانی، کُرد، عرب ءِ بلوچ کہ ماں ملک ءِ سرحداں نندوک انت اے علاقہ آنی تہا بازیں سلاہ داریں طبق سرگرم انت۔ آن چے بازیں انسانی بنی آدمی حقانی خلاف کارکنت۔ خاصیں وڑے ءِ بلوچ سلاہ داریں طبق کہ انہاں جند اللہ گشگ بیت، انہاں ایران ءِ تہا مزاحمتی تحریک ءِ پیمازانک بیت۔ انہاںی سراسال 2005 ءِ بگرداں وام روش رُش (حملہ) کنگ پیشغا انت۔ کہ سکورٹی فورسانی سلاہ بندیں اُرش ہم آوار انت بازیں بندی کٹو بڑتھاغٹھیش ءِ پھذا ہماں بندی کٹغین کُشتگنت۔ ءِ عام این مہلوک ءِ سرا اُروش کنگ ءِ الزام ہم جند اللہ سرادٹیگ بیتہ جند اللہ اے اُرشانی کنگ ءِ ذمہ واری ءِ چے انکار کُت اے کلیں کارانی آخر ءِ ایرانی سلاہ بندیں فورس آن بازیں مطلوبہ این مژدم بندی کتہ، گوں زوروزورا کی ءِ عذا ءِ وئیل واٹو انہاں چے غیر قانونی کُشگانی اقرار ہم کن انتیش ءِ انہاں چے بازیں ٹیلیویژن سرا ہم شونند دٹیگ بوتگ انت نوکیں عدالتی ءُ شرآعی نظام ودی کنگ بوتہ کہ آن راستیں، تحقیق ءِ راہ بند کُت ءِ اے عدالتانی تہا زیات سزائے موت دٹیگ بوتہ۔ ءِ اے جاورانی تہا بلوچ مہلوک ءِ بازیں مرد ماں مرگ ءِ سزا دٹیگ بوتہ۔ انسانی حقانی میان استمانی گل یا کلیں جاورانی مذمت کُت کہ سلاہ بندیں طبق عام این مہلوک سراحملہ کُت، ءُ مردمانی اغواہ کنگ ءُ بندی کنگ، ءُ فرق (پرک) کنگ ءُ ابید مردمانی سرا اُروش کنگ قانونی جاورنہ انت۔ آن اے پیمیں جرم کنوکاں عدالتانی تہا آرگ ءِ خاطر گشیت ءُ راستیں پٹ ءُ پولی ءُ کنگ ءِ صلاہ دات ءُ گشیت کہ یہ پیمیں مرگ ءُ سزا دٹیگ نہ بنت۔

انسانی حقانی میان استمانی گل دلیل دات کہ حکومت انسانی حقانی خیال داری ءِ بہ کنت ءُ خلاف ورزی ءُ نہ کنت۔ حکومت ءِ ذمہ واری انت کہ آن المی این گام گیش بہ زیریت کہ مہلوک ءُ چے دہشت گردانی حملہ آن بہ کھنیت۔ ءُ اے کارانی کنگ ویداں ہم حکومت ءُ المی انت کہ میان استمانی قانونانی ردا اے پیمیں کارے بہ کنت کہ انسانی بنی حق ءُ خلاف مہ بنت۔ اے وخت ءُ کہ دنیا ءُ توجہ ایران ءِ ایٹمی پروگرام سرا انت۔ پابندی وتی جاگہہ ءُ فوجی حملہ ءُ امکانات ہم موجود انت اے جاورانی تہا اے تُرس ہم موجود انت کہ بنی آدمی حقان شے دنیاے دیدگاں اوڈھر (چیر) نہ بنت آراتیں انسانی حقانی گل،،، انسانی حقانی بنی استمانی گل ایران سرا پابندی ءُ فوجی اُروش ءُ حق ءُ نہ انت بلکہ آن وخت ءُ کہ میان استمانی خطرہ اے موجود انت ءُ ایران ءُ گوں ہیج وڑیں تعلق ءُ نہ دار انت اے جاورانی تہا انسانی حقانی پامالی ءُ نہ پھریزگ ءُ تہا زیادہی کثیت ءُ آن وخت ءُ کہ انسانی بنی حقانی میان استمانی گل ءُ دیگریں گل کہ اے نیامگ ءُ دیہان دٹیگ ءُ کُشتن تواے یک دیگہ ایجنڈہ ءُ کہ انسانی حقانی گل ءُ دیمروی دٹیگ ءُ حفاظت کنگ ءُ پھریزگ ضروری بیت۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی
 بُنی آدمی حقانی پیریگز ءِ کڑد ہمے بیت کہ آن بنی آدم ءِ غیر جانب دارین دنیا ءِ تہار کھینوک ءِ بہ بیت ءِ انسانی (بنی آدمی) حقانی خلاف ورزی
 آن ڈسیٹ کہ آن یہ کاراں وتی مقصد ءِ مرادے بہر زانت۔ ءِ دومی اے جہداں کہ اے پیمیں ءِ ظلم ءِ زیادتی مہ بنت ءِ آن مہلوک کہ اے پیمیں ظلم وزورا
 کی آئی آماچ بنت آباں مدوگمک دنت ءِ دلی بڈی کننت۔

اے بہر آن بنی آدمی حقانی پامالی ءِ خلاف ورزی سرا انت کہ ایران تہا بلوچ سرا بوئنگ انت۔ کہ بلوچ ایران ءِ یک کسانیں لسانی گروہ (قوم) انت ءِ آن رپورٹ ءِ
 ہم درگیجیت کہ آن ایران ءِ تہا آدوازی عربانی مہلوک ءِ بابت مئی 2006 ءِ جاری جنگ ہوتہ۔ اے رپورٹ ءِ تہا بازیں یکیں ءِ رپورٹ آوارانت کہ آن بنی آدمی
 حقانی بابت ءِ میان استمان گل ءِ مصطفیٰ محمد نجار، کہ ایران ءِ وزیر ءِ دفاع انت دسمبر 2006 خطاب کتہ ءِ گون تواتر امیان استمانی انسانی حقانی گل
 ءِ ماں جولائی اگست 2007 بازیں دیگ معاملات گون ایرانی واکداراں زرتغا انت ءِ اے وهداں کہ اے رپورٹ لکھڑیئیں آن رپورٹ آئی ہیچ پیمیں اثر گندگ
 ءِ نیا عین۔ بے تصویب ایش انت کہ ایرانی واکدار باز کم بنی آدمی حقانی بابت میان استمانی گل ءِ مداخلت ءِ کرد ءِ اہم زانت۔

ایرانی واکداریں اس گل ءِ شہ 28 سال ءِ زیات عرصہ ءِ اجازت نہ داتہ کہ آن انسانی حقانی حالت وجاورانی بابت گندگ ءِ پہ آن ڈیپہ ءِ بہ رسنت بزاں کہ
 1979 اسلامی آشوب (انقلاب) ءِ رنداے اجازت دئیگ نہ ہوت۔

بنی آدمی حقانی میان استمانی گل گون دلجمعی ءِ اے ظلم وزورا کی کہ کسانیں بلوچ راج ءِ خلاف ءِ بئیگ انت توجہ دئیگ انت ءِ ایرانی واکداراں پر
 ویدے گشگ انت کہ آن زوت اے انسانی حقانی پیریگز ءِ عزت و تکریم دئیگ ءِ گام گیچ بہ زیرانت ءِ حاصیں اے کہ بے سوب این ءِ ناحق این
 گرنگ ءِ بندی کنگ، غذا وودئیگ ءِ بندی آن (قیدی) گون ناروایں سلوک کنگ بند کنگ بہ بنت ءِ آن سیکوریٹی فورسانی مردماں کہ اے ویل و
 عزوانی دئیگ ءِ ذمہ دارانت۔ پہ شرا، عدالتاں آرگ بہ بنت ءِ اے حبر ہم یقینی کنگ بیت کہ کل این ملزمان (آنیانی سرا جرم ءِ الزام انت) وتی بے
 گناہی ثابت کنگ ءِ موہ بہ رسیت۔

ءِ مرگ ءِ سزا دئیگ ہم ختم کنگ بہ بیت ءِ بلوچ مہلوک ءِ علاقہ آئی تہا سیکورٹی ءِ بابت ہم گندگ بیت ءِ اے حبر ہم یقینی ءِ باوری کنگ بیت کہ اے
 مہلوک (سیکورٹی ءِ مردم) انسانی حقانی خلاف ورزی نہ کنت۔ ءِ قانونی ءِ عمل ءِ عمل ءِ تہا بلوچانی گون امتیازی سلوک کنت ہم بند کنگ بہ بیت ءِ آن
 زالبول ءِ جنکانی بابت انسانی حقانی خلاف ورزی آنہانی دومی ملکاں برگ ءِ ہم بند بہ کنت، ءِ آنہانی علم ءِ داں رسائی پچیغ ءِ ممکن بہ جوڑینات۔

بنی آدمی حقانی گل جند اللہ ہم گشیت کہ آن زوت انسانی حقانی خلاف ورزی ءِ بند یہ کنت ءِ آنہانی تہا بے پرک ءِ پیرا مردمانی زیرگ برگ ءِ پداہماں
 بندی این مردمانی گشگ ءِ بند بہ کنت۔

2- ایران تھا بلوچ راج/مہلوک:-

اے مننگ بیت کہ ایران تھا بلوچ مہلوک ءِ کل آبادی ءِ سئے درصدانت ءِ نزدیک ءِ 70 ملین انت۔ اسکر ءِ بلوچ مہلوک ماہ صوبہ سیستان ءِ بلوچستان آباد انت کسانیں کساس ءِ کرمان صوبہ ءِ ہم آست انت۔

چہ ایشی ابید بلوچان پہ کار ءِ روزگار ایران ءِ بازیں دگہ جا گہاں لڈوبوج کتہ خاص کرمان تہران ءِ جابہی بیشغانت۔

بازیں بلوچانی گون وتی ہمسائنگ این پاکستان ءِ افغانستان ءِ بلوچان خاندانی تعلق وسیادی انت ءِ لکھاں مردم پہ کارو روزگاراماں خلیج ءِ ملکاں نندوک انت۔ ایران تھا بلوچ گیشتر بلوچی زبان ءِ گپ کننت۔ یک کسانیں کساس ءِ مردم براہوی ہم کننت۔ گیشتر بلوچ سنی انت۔ اگان چہ ایران ءِ نوددرو صدر مہلوک شیعہ انت۔ یک اندازے ردا گیسٹ ہزاردر 1.7 ملین سیستانی بلوچستان صوبہ ءِ بلوچ مہلوک پہوال انت۔

معاشی ءِ دود ءِ ریبدگی پرک وپرا:- سیستان، بلوچستان ایران ءِ کل ان چہ گیش غریویں ءِ محرومیں صوبہ ءِ اے پینگیں سالان اے علاقہ ءِ بازیغا (ڈکال) ہشک سالی ءِ سخت این موسمی جاوراں گوستہ۔ کہ آن صوبہ ءِ وسیلہ آن پہ بریں اثرے دورداتہ۔ اے ایران ءِ زیندے کل آن چہ زیادہ خراویں جاوراں نشان دات۔ مزن سالیں مردمانی تعلیم، پرائمری سکول ءِ تھا چکانی داخلہ ءِ پاکیں وصاف این آپ ءِ صفائی ءِ جاورچے کل آن حراوانت۔ ءِ کسان سالیں مردم ءِ چکانی مرگ سک زیات انت۔

زالبول ءِ جنک:- بلوچیں زالبول ءِ جنک حاصیں وڑے ءِ جان ڈرابی ءِ سہولتاں رسگ ءِ ویلاں گندگ انت۔ جنکانی کسان سالی سور (آروس) کہ 12 سالے کسانیں جنک سیر دیگ بند عام انت سال 2002 ءِ جنکانی سیر کنگ ءِ عمرہ چہ 9 سال ءِ گیش کتو 13 سال کنگ بیتہ بلے ماٹ ءِ پت دانترتھی عدالتان منظوری گرگ ءِ جہد کنگ انت کہ اے عمرہ چہ 13 سال کم کنگ بہ بیت۔

ایران ءِ سال 2005 ءِ دومی رپورٹ ءِ ردا کہ ایران داٹہ یو۔ این کمیٹی چکانی حقانی سرالکھیٹ۔ "جنکانی سیر کنگ ءِ عمرہ کہ 9 سال ءِ چہ 13 سال کنگ بوتہ ءِ بچانی عمرہ 15 سال منگ بیت ءِ کسان سالی سیرے کساس آن باز حساسیں معاملہ انت ءِ ہمے پیما کسان سالی سیزانی تہاپہ زوری سیر کنگ یا عارضی سیر ڈئیگ ہم آوار انت۔ کمیٹی ءِ ایران ءِ واکداران صلاح دات کہ آن اے زوری سیراں ءِ عارضی آروس آن بندیدہ کنت۔

اگان چہ پرائمری تعلیم وزانت چہ 6 تا 11 لغت ءِ المی انت۔ صوبہ ءِ تہاسکول آن داخل کنگ ءِ حساب جنکانی 71.5 درصد ءِ بچہانی 8-81 درصدانت ءِ اے چہ قومی زانتی سطح ءِ اے چہ قومی زانتی سطح ءِ باز کمترانت۔ اولی سبب ایش انت کہ خاندان ءِ مردم وت پیسلہ کننت کہ جنک لوغابہ بنت ءِ کھنڈر تھغیں بلوچ مہلوک ءِ سکول ءِ درمیان ءِ فاصلہ ہم یک سبب ءِ آست انت۔ دمی سبب ایش انت کہ جنکانی حاطرہ زالبول این اُستاد (معلم) نیست انت، پیدا چمان مہلوک ءِ تھا بازیغا غربت ءِ نادرای انت کہ آن چکاں چہ سکول آن دیر داریت ءِ کارکنگ ءِ مجبور کنت ءِ دود ءِ ریبدگ ءِ رداہم بچ آن چہ جنکاں زیادہ قدر ءِ اہمیت ڈئیگ بیت۔ یونیسف ءِ ردا باز کم این کساس ءِ اُستاد اے بہرو بانگیں مہلوک کہ پہوالی زندے گوازینگ انت کار کنگ ءِ راضی انت۔ ایشی مطلوب ایش انت کہ بازیں مردیں اُستاز فوجی انت۔ ءِ اے حاطرہ آن خاندان ایش آن غیر موزوں / نامناسب زانت۔ دومی نیامگ ءِ سکول ءِ عمارت ہم نیست انت۔ ءِ اُستاد ہم نیا انت۔ بازیں کلاس بچ ءِ جنکانی یک جا گہہ ءِ ڈن ءِ بنت جنکانی تعلیم نیا مگ ءِ مہلوک ءِ منفی رویہ ہم سانثری ءِ موجود انت۔ بازیں خاندان مرشی دھ ہمے کشنت کہ شتریں جنک لوغا بنت ءِ لوغے کاراں ءِ چکانی خیال داری ءِ بہ کننت۔ اے بٹ بیٹ کہ آن وتی

بلوچ مہلوک ۽ خلاف ۽ بني آدمي حقاني خلاف ورزي جنڪاڻ په پرائمري تعليم ۽ نزيڪ اين سکولان روگ ۽ اجازت به دئينت بلے آنهاڻ په سڪنڌري تعليم ۽ ڊيريڻ جاگهڻا ڊيم نه ڪننت۔ ايشاني ڊيمري حاطرا ايراني وا ڪدار گون يونيسيف (UNICEF) پيمين گل آن بمراهي ۽ اين که محرومين علاقه آني جنڪاڻ داں سکول آن رسڪ بيت ڪننت۔ که سيستان، بلوچستان ۽ بازيں حوصله منديں نتيجه هم درا آهنگ انت۔

درجن آني جساو زالبول اين مدد گاريں (ڪمڪ ڪنوڪ) اُستاد چه همے مہلوڪ ۽ بهرتي ڪنگ بوته۔ ۽ آنهاڻ هيل ڪاري ڏنيگ بوته که بوانينت که صفائي، بنجابي حساو ڪتاو ۽ سائنس ۽ علم و زانت، زيندے المي اين هنر ڪاري ۽ سکولان په تياري داں قصو آني گُشگ ۽ آنهاڻ اے هيل ڪاري ڏنيگ بوته که آن يڪ پيمين تعليم ۽ آوار سوارين ڪلاساں چون تعليم دينت ۽ آن تعليم که عمل ڪردهم داريٽ۔ مہلوڪ ۽ شريدار ڪنگ ۽ شريدار ڪنگ ۽ حاطرا، پربفته ۽ سکول وخت ۽ چه پدميتگاني آني تها سکول اڏ ڪنگ بيت که آنهاڻي تها ڪسان ساليں جنڪ که اسڪول ۽ داخل انت آوار بنت ۽ هماں جنڪاڻ ڪلاساڻي نگراني ڪُت۔ ۽ اے جهداں گون جنڪاڻي سکولان داخل ڪنگ ۽ تعداد سه ڏوڙ بيٺه۔ تون ايدا بازيں زالبول اُستاد آست انت ۽ جنڪاڻي حالت و جاوراں بازيں شري آحتگ۔

مہري ملڪي مشڪاڻاڻي:۔ که آن ڪسان ساليں اُستاد ۽ ۽ سياه و رنگين سريگ ۽ سراڪنت گشيت مئے ڪلاس تها مانون بازيں اهم اين ويلاں نشان درڪنون چون که ڪسان سالي سيراو آروس تانکه جنڪاڻ زياده زانت ۽ آگاھي به بيت۔ بلے مشڪل ايش انت که اے ڪليں پيسله هماں مردم ڪننت که آن لوغا انت۔ UN (ميان استماني گل ۽) حاصيں رپورٽ که آن زالبولاني سراو وڪين تشدد ۽ ظلم و زورا ڪي ۽ آن رپورٽ ڪننت۔ آني جنوري، فوري 2005 ۽ ايراني ۽ تروتاب ڪُت۔ گُشيت که ڪسانين قوماني تها زالبول بازيں وڙے ۽ پيرائي جاوراں آماچ انت۔ بلے آن گشيت که حڪومت اے مننگ ۽ تيار نه انت۔ آنهاڻي زالبول ۽ جنڪاڻي دريں ملڪاں برگ ۽ هم ذکر ڪُت۔ ۽ گُشيت که زالبول و جنڪاڻي دريں مُلڪاں برگ ۽ بها ڪنگ روش در آحتگي صوبه آن پاڪستان ۽ افغانستان ۽ سرحدان زيات انت (آن ڪيشتر بلوچي زبان ۽ علاقه انت) اوداز بول اغور ڪنگ يا گرگ يا عارضی سير ڪنگ بنت که پدا آنهاڻ دومي مُلڪاڻي تها جنسي ڪاروبار ۽ حاطرا شو شڪخ بيت۔

ايراني وا ڪداراں زالبولاني ۽ جنڪاڻي دريں مُلڪاڻ برگ ۽ ڪاروبار خلاف ۽ چيزے گام گيج زرت انت۔ اگست 2004 ۽ اے قانود مال ايران ۽ منظور ڪنگ بوبه که زالبول ۽ جنڪاڻي خاص ڪر ايراني جنڪاڻي دريں مُلڪاڻ برگ سخت اين جُرم وڏوه ۽ قرار ڏنيگ بوته۔

سیستان بلوچستان ۽ چے بازیں مژدم کہ اے زالبولانی برگ آرگ ۽ ذمہ دار بوتنت گرگ بیت انت۔

وتی صلاح و سوجانی تھا UN ۽ سپیشل رپورٹ حکومت ۽ اے دلیل ہم دات کہ اے کسانیں قومانی زالبولانی حاطر احاصیں پروگرام ۽ تیار کنگ بہ بیت کہ
آن بازیں پرک پیرانی آماچ انت۔

۽ اے پراگرام ۽ بابت ۽ مہلوک ۽ صلاح سوچ ہم بہ گیرت۔ آن کہ زالبولانی ڈنی مُلکانی بہا کنگ ۽ کارا کنگ انت، بندی خانہ دئیگ بہ بنت۔ میان استمانی
گل ۽ درا آنہاں کہ زالبولانی حقانی حاص کر بہا کنگ ۽ برگ آرگ ۽ آوار انت سخت این شزا دئیگ بہ بیت ۽ زالبولانی پہریزگ ۽ رکھینگ حاطرا اے گنہ
گاریں مہلوک ۽ احتساب کنگ بہ بیت۔ دمی نیامگ ۽ آن زالبول و جنک کہ آنہانی شکار جوڑ بنت آنہاں معاوضہ دیگ بہ بیت۔

جون 2007 سیلاب و آپ ۽ کہ ہرنیامگ ۽ لوگ ۽ جائیداد تباہ و برباد بیت انت۔ ۽ گشگ بیت کہ کیست سئے مردم ۽ ہزاراں مردم آن پہ نادراہی آنی خطرہ،
ورگی آپ ۽ کمی ۽ لوگانی نویگ۔ دگہ ویل ۽ ات۔

بازیں بلوچ اے حبرے گلہ دار انت کہ واکداراں، آنہاں سیلاب ۽ پد نقصانی کمک نہ داتہ۔ ۽ محافظان انقلاب آنہاں را آن اوخت ۽ دے کمک نہ
داتہ کہ سنی عالماں، جمعته المبارک خطبہ آنی تھا ایشی ۽ شکابت و گلہ نہ کُت۔

سُنی مذہبی مستر مولوی عیسی امیری کہ چار بار ۽ جمعہ ۽ حظیہ تھا (کہ شیریں دینی مسترین این) اے گشت۔

"عزت مندیں گورنر گشیت کہ پچ نہ بیٹہ جبکہ قدرتی آفات آن گون تباہی بیت ۽ بازیں انسانی ویل ۽ جنجان ودی بیت انت۔

کیست سئے مردم ۽ مرگ، ہشتاد درصد مال و دلوت ۽ زیاں بیگ، 95 درصد لوگ آنی کپگ ۽ برباد ہونگ ہچ چیزے نا انت۔

اے چون انت کہ نہ توقومی ٹیلویژن ۽ نہ صوبائی ٹیلویژن معلوم دار کنگ ۽ سیلابی علاقہ آنی "کورج" دئیگ انت۔ ۽ اے ہم یک ویل ۽ انت اغہ
شمے بیلی کواپڑاں بال زرت نہ کُت، تہ شُما استمانی پرائیوٹ این بیٹی آں (کشتی) آن چے پہ پڑول نہ دات کہ آن مہلوک و سیلاب ۽ متاثرین آن کمک
دئیگ ۽ وت شُنتت

ایران ۽ آئین ۽ ہمے پیمامیان استمانی حقانی گل ۽ قانوند ۽ ایران یک فریق انت۔

(آئی، سی، سی، پی، آر)، (آئی سی۔ ای۔ ایس آر)، (سی، آر، آئی، سی ای آر، ڈی) باز سہرائیں وڑے ۽ گشت کہ گروہی، لسانی بُنا تانی سرا پرک و پیرا کنگ ۽ منع
کننت ایشی ۽ ابدی بلوچ گُشت کہ آن گون سسٹم ۽ اے پرک و پیرا دیم پہ دیم انت اے پہلوی دور و باری آن بگر کہ شاہ ایران ۽ جہل کپگ ۽ ہلاس
ہونگ ہر دور باری تہا داں مرشی این اسلامی انقلاب ۽ کہ 1979 ۽ آحتگ۔ ہمے ویلانی آماچ انت۔

یک عمل کرد ۽ کہ بلوچ ۽ دومی کسانیں گروہانی سراپہ (Goinesh) کہ یک نظریاتی گیش کاری ۽ طریقہ انت، ریاست ۽ کل این آفیسر ۽ ملازم وتی ایران ۽
اسلامی انقلاب ۽ گون نزدیکی پدربہ کننت ۽ آنہی تھا "ولایت ۽ فقہ" ہم آوار انت کہ آن انقلاب ایران ۽ سیاسی بنیات انت قانون ۽ عمل ہر
دوئیں آنی تھا اے عمل ظاہر کننت کہ سیاسی رائے ۽ بنات سرا ۽ کہنیں سیاسی تعلق داری سراپا مذہبی قربت ۽ کمک کاری ظاہر بہ کننت۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی
یک نیا مگ ءِ پرائیوٹ سیکٹر ءِ تھا بلکہ تعلیم تہاد یمروی کنگ ءِ پھ ہم

گوزنش تصدیق و تائید المی انت۔

گوزنش قانون ءِ ردا آن مہلوک کہ ایران تھا شعیه نہ انت آن چے ریاست ءِ حاصیں عہدان کشگ بوت انت چوں کہ آن مُلک ءِ صدر جوڑ بوت نہ کنت۔

مولوی علی اکبر ملازادہ کہ بلوچ واکدارے گشیت کہ گوزنش قانون ءِ اثر کیشتر بلوچ علاقہ آنی سراکتپ چو کہ سیستان بلوچستان انت "اگہ یک بلوچ ءِ
دُکان ءِ پچ کنگ لوئیت کہ آن یک برے ءِ رُپ ءِ آنہانی سیاسی تعلق و ایمان شرین وڑے آن چے آءِ جُست کنت! توچے اسلامی انقلاب ءِ چے کار کُتہ؟ تو
عراق ایران جنگ ءِ تھا جنگ کُت؟ آیا تو ولایت فقہ سرا ایمان انت؟ سنی ولایت فقہ سرایمان نہ دارا انت۔ چو کہ ما "تاکیتہ سرا ایمان نہ دارا کہ آنہی ءِ
مادروغ منوں۔ المی ءِ راستیں گپ ءِ پسوڈوں ءِ ہمے خاطر اسنی آن دُکان کشگ ءِ اجازہ نہ رسیت۔ ایشاں ملازمت ءِ روزگار ہم نہ رسیت۔ ایشاں یونیورسٹی
آن جا گہہ دئیگ نہ بیت۔ تاں وخت ءِ کہ آن خفیہ اداریاں پہ کارکنگ ءِ راضی مہ بنت۔ زاہدان ءِ بلوچستان یونیورسٹی ءِ پنچ ہزار طالبانی تہادہ یا پانزدہ بلوچ
انت اسلامی ریپبلک ءِ تعلیمی قانون گشیت کہ ہفتاد ءِ پنچ درصد، طالب بلوچ بہ بنت، اوانوں 99 درصد غیر بلوچ انت آن مارا ہندوستان ءِ شودرانی پیما
سلوک کنت۔

آن حکومتی پالیسیانی سرا شکایت کنت کہ دموی گل ءِ گروہ ءِ مردم ءِ کہ یک جا گہہ ءِ آبات بیت، آن گشیت کہ اے بلوچانی اکثریت ءِ ختم

کنگ یک چیر کائی جُہدے۔

"ماقومی اعتبارا ءِ پاسپورٹ ءِ ردا ایرانی انت ہمے خاطر اماوتی حقان ایرانیانی پیما لوئیں۔ ماوتی حقان بلوچستان تہالوئیں۔ مارا اجازہ دئیگ بیت کہ ماکار بہ
کنوں ءِ مئے وتی مردم پولیس تھا بہ بنت۔ مانہ لوئیں کہ چہ تہران ءِ مردم آن پولیس آن بیارات کہ آن مئے مہلوک ءِ دژمن دارانت ءِ دُرا بین انتظامی
کاروکسب برجہ بہ دارگ انت۔ درابیں روزگار ءِ ملازمت مئے وتی مردماں دئیگ بہ بیت، قانون ءِ آئین رداغہ توشیعہ ءِ نیست ءِ تہ تو وزیر جوڑ بوت نہ کنے
اگہ آن یک کار جاہے جوڑ کنت، آن وتی سیاداں ءِ وتی مردماں ملازمت ءِ نوکریاں دئینت۔ آن ہزاراں، صداں مردماں کارانت کہ آن ما بلوچستان ءِ کُردستان
ءِ اکثریت جوڑ بہ کنت آن بلوچاں دُن ءِ دیم دئیگ نہ انت بلکہ آن زور کنگ انت کہ پہ وتی پرک ءِ پیرائے پالیسیاں بلوچ ملک ءِ در بہ رونت۔

اے وپداں 2 لکھ بلوچ خلیج ءِ ملکانی تھا کاراکنگ انت ایشی سبب ایش انت کہ آنہاں بلوچستان ءِ تھا کار ءِ روزگار نہ رسیت۔ 1997 ءِ صدر خاتمی ءِ گیشینگ ءِ پد اعلیٰ این تعلیم وزانت ءِ تھا بلوچانی حصہ داری گیش تربوہ۔ ءِ چیزے بلوچاں ریاستی ادارانی تہاروزگار ہم گفت انت۔ بلے احمد نژاد ءِ گیشی 2005 ءِ پد بازیں بلوچ چے وتی سرکاری نوکریاں

پہ زور کشگ بیت انت مارچ 2007 کہ دے بابت ءِ جُست بوت تہ زابدان ءِ چے مجلس ءِ ممبر حسین علی شیر یاری ءِ اے حبر ءِ درکت ءِ گشت کہ گوسگیں صدر خاتمی ءِ دورباری ءِ صرف یکیں سنی گورنرات ءِ ہمے پیماسنی ءِ ڈپٹی گورنرات ءِ بازیں ڈائریکٹر جنرل بوت انت، جبکہ انواں 14 سنی منیجرانت، درابیں صوبہ ءِ تھا چیزے بلوچ دعوا کننت کہ ایران ءِ واکدار کسانیں گروہ آں وتی اندرا گار کنگ لوٹنت، آن چیوتی جدی زمین ءِ بے دخل کنگ انت ءِ آنہاں پہ جاوراں ودی کنگ انت کہ آن دیریں ملکان بر و انت ءِ دومی مہلوک ءِ سکین دئیگ انت کہ آنہانی جاگہہ بہ گرت۔ بلوچی ذرائع دعوا کننت کہ 1990 ءِ اے پالیسی ءِ سکین نتیجہ ما 1992 ءِ انقلابی پائداری سوروند ءِ ذرڈک ءِ ایران شہرے ضلع ءِ تھا آروش کتہ ءِ ظلم ءِ زورا کی ءِ گوں آن ہمے دشت ءِ علاقہ آن کشگ بیت انت ہمے پیمادومی کسانیں قوماں ہم ایران تہاد عوا کتہ، چوکہ آحوازی عرب میان استمانی گل ءِ کمیٹی ءِ اے حبر صاف ءِ پلگار کت کہ ملک اندرے یک جا گہے ءِ چے مردم ءِ بے بند کنگ انسانی حقانی خلاف ورزی انت چوکہ انسان آن یک جا گہہ ءِ چے دومی جا گہہ روگ ءِ ءِ نندونیاد کنگ ءِ حق انت

بالکل انوگیں، کسانیں قومانی اے شکایت ہم گندگ ءِ بیت کہ سرکاری آفیسراں چیر کائی وفارسی زبان آن آبات کنگ جُہد کتہ چوکہ مجلس ءِ سپیکر غلام علی ءِ سپیکر غلام علی جدادادیل ءِ گیست دو نومبر 2006 ءِ ط کہ صدر محمد احمدی نژاد سراوتی صیاداں درشان کنگ آت، گشت کہ ایران ءِ آبادی بایدانہ کہ 120 میلون بہ بیت۔

بایدانہ کہ 120 میلون بہ بیت۔

صدر ءِ یقین انت کہ فیملی پلاننگ برجا گہہ یکیں مہ بیت

صدر ءِ توجہ اے ردا بالا انت کہ حیان ءِ دارگ بہ بیت

ءُماں صدر صاحب ءِ حیلانی تھا آنہی مقصد ءُ مراداں بہ گنداں۔

ما اے نتیجہ ءُ رست انت کہ فیملی پلاننگ ءِ خاطر جغرافیائی پرک وپدا کنگ بہ بنت؟

مئی 2007 وزیر داخلہ گُشت آن وخت ءِ کہ ما "فارسی زبان" علاقہ آنی حفاظت این آن نوک پاک صاف بوہ ءُ بفت صد ایکتر تسکی ریجن ءِ زمین نون پہ کشت ءُ کشار ءُ بدل بوتگ۔ دومی معاملہ آنی تھا، بلوچانی لوگ ڈالگ بوتگ انت۔ خاص کر چاربار ءِ تیابی نیا مگ ءُ شہراں۔ سی جون 2005 ءِ لاتعدادیں بلوچ چے وتی

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی

لوگان، چاہ بار علاقہ تھا کشک بیت انت کہ آن وخت ءِ آنہانی گدان سیکورٹی فورس ءِ مردم ءِ ڈاھ ءِ تنت۔ لوگ جوڑ کنگ وزارت ءِ اے زمین پہ سیکورٹی فور ءِ مردمان لوگ جوڑ کنگ ءِ جار جثہ لوگ آئی ڈالگ ویدان مہلوک ءِ سیکورٹی فورس ءِ خلاف ءِ احتجاج کتہ ءِ بازیں مردم ہمے ویدان ٹپی بوتنت۔ آن مردم آن پہ زورچے لوگ آن بے دخل کنگ بوتنت آن دومی جا گہہ ءِ پہ لوگ ءِ پند دئیگ نہ بوتہ۔ آنہانی قسمت کس ءِ معلوم نہ انت۔

یک بے دخل کتگ این جاہ منندیں ماہ گانی باہوک گشیت کہ آن گون وتی چکاں چے لوگان درکنگ بیتہ ءِ مئے بر شپہ شتہ گاربتہ ءِ مئیں کراپچ نیست انت کہ گجا پھت ءِ پناہ ءِ بہ لوٹیں؟"

دائر تھی انسانی حقانی میان استمانی گل ءِ اجازہ دئیگ بہ بیتہ کہ آن ایران ءِ بروٹ ءِ اگل اے کلیں پرک وپیرانی بڑوانسانی حقانی خلاف ورزی آن تصدیق وردکت نہ کت۔ بلکہ میان استمانی گل ءِ انسانی حقانی بابت ءِ رپورٹ اکثر ءِ مشتمل انت ہمے حال وڈسانی سراکہ آن میان استمانی انسانی حقانی گل آنہی ءِ رادات۔

مثال طور بگندیت! آنہی مارچ 2006 ءِ رپورٹ تھا، میان استمانی گل ءِ حاصیں رپورٹ، ردالوگانی بازبیگ ءِ ردا، کہ آنہی ءِ جولائی، اگست 2005 ایران ءِ دورہ کت۔ آنہی وتی رپورٹ تھا گشت کہ کسانیں قوم ءِ مذہبی گردھ ایران تھا جاری این پرک وپیرانی جاورانی آماچ انت۔ کہ آن اے کسانیں قومانی غریب این ءِ حاصیں وڑیں خراوین لوگانی گندگ ءِ سہرا بیت یک حاصیں تعداد ءِ کساس ءِ آنیا انت کہ آنیانی لوگ پلگ وزنکک بیت انت زالبولان گون امتیازی سلوک ءِ پرک وپراہم گندگ ءِ کثیت تہ لوگانی گرگ، زمین، وراشت ءِ جائیداد ءِ حق نیست انت۔

بناتی زلورتانی ملازمت ءِ تھا کسانیں کساس ءِ اور کسانیں معیار ءِ اے کسانیں قومانی مردم گرگ بنت۔

سپیشل رپورٹ ءِ نشان دات کہ کسانیں قومانی کوا امتیازی سلوک کنگ بیت۔ آن گشیت

آن اے حبراہم نشان دات کہ نباتی زلورتاں کہ آن دیریں علاقہ آن بازیں معاملہ آنی تھا خاص گندگ بیت۔

اگان چہ یہ کساس ءِ بلوچی رسم ءِ رواج ءِ تنظیم و گل ءِ سنٹر ہم موجود انت ءِ گیشتر ماہ خاتمی ءِ دور باری آن قاغم بوتنت۔ پہ آنیاں وتی دود وریبیدگ ءِ حقانی سراعمل کنگ آسان نہ بوتگ۔

مثال طور ءِ انسانی حقانی میان استمانی گل زانیت کہ گل ءِ موجود انت آنام این Voice of justice young people انت زابدان ءِ تہانت ءِ بلوچی گشتانک ءِ سازوزیملی ادارہ ءِ بازیں شہراں ہمے وڑیں گل موجود انت ءِ میان استمانی گل ءِ اے رپورٹ ہم رست کہ اے پیمیں گل آن وتی بلوچی دودور بیدگ ءِ کارانی کنگ ویدان سک مشکلاں کون دیم پہ دیم بوتنت۔

مثال طور ءِ جون 2005 The voice of justice young people ءِ بازیں ویل ءِ مشکلاں پداجازت دئیگ بوتہ کہ آن اولی بلوچی موسیقی (سازوزیملی) محفل ءِ تھا کت بہ کنت۔

دومی گروپ ءِ ہمے پیمے کارے ءِ پہ 2006 ءِ تھا جہدکت، لہتین واکداران اجازت دئیگ ءِ انکار کت یونیورسٹی ءِ تھا اولی برازابدان یونیورسٹی بلوچ طالبان سازو زیملی محفل مئی 2006 ءِ برجہ دانتت کہ آنہاں آخر کار یونیورسٹی آفیسراں چے اے سازو زیملی دیوان کنگ اجازت گپتہ بلوچ راج ءِ کہ کسانیں راج ءِ وتی زبان استعمال کنگ ءِ ہم مشکل دیم پہ دیم انت۔

ایبید چے ایشی ءِ کہ میان استمانی قانوند موجودانت کہ کسانیں قوماں وتی زبان ءِ اجازت انت، او آنہانی بے پرک وپیرا آزادی انت کہ وتی زبان ءِ گپ وتران بہ کننت۔

ریاست ءِ حکومت آن منع کنگ بیت تہ آن مردماں وتی زبان ءِ استعمال ءِ منع نہ کننت ءِ اے آمیانی حق انت
ایرانی قانون ءِ آئین ءِ آرٹیکل 15 کُشیت۔

ایران ءِ دفتری ءِ سرکاری زبان ءِ مہلوک ءِ گپ کنگ ءِ زبان فارسی انت، دفتری ریکارڈ، باہم خط ءِ کتابت ءِ کتاب آئی مضمون ءِ کتاب ہم فارسی تھا بہ بنت۔ البتہ علاقہ آئی تھاوتی وتی زبان ءِ ادب لکھگ ءِ سکولانی تھاوانینگ ءِ ایبید، اجات انت "بلوچ علاقہ آئی تھاڈراہیں سکولان کہ پرائمری تک ءِ الم ءِ مفتیں تعلیم انت۔ ڈرائیں تعلیم فارسی تھا انت۔

اگان چہ 1988 ءِ چہ پرائیوٹ سکولانی کارکنگ ءِ ہم اجازت دئیگ بوتہ۔ ہچ یک نہ زانت کہ آن بلوچی ءِ بہ وانینت۔ وزارت تعلیم کورس اڈ کنگ ءِ ذمہ دار انت ءِ کورس ءِ کتاباں ہم جوڑ کنت آئین ءِ مطابق المی این مضامین فارسی زبان تھا سانژی انت اولی براہبلوچی زبان ءِ اشاعت کنگ ءِ اجازت 1979 ءِ ماں اسلامی انقلاب ءِ رنددیگ بوتہ ہماں سال بلوچی ءِ سغے کتاب بند کنگ بوتنت۔
ماہتاک، گراند، ءِ روشنال۔

بلوچی ءِ اشاعت 1990 ءِ تھاہم بوتہ۔ ءِ کم چے کم دو فارسی، بلوچی ءِ آوار سواریں کتاب درآہگ انت۔ یکے چے زاہدان ءِ دومی شے ایران شہرا ایشی ءِ ایبید مرض پور گہتر چے تہران ءِ چہاپ بوئگ انت۔ اے رسالہ ہم پدا بند کنگ بوت انت۔

سال 2004 ءِ زاہدان یونیورسٹی ءِ بلوچی طالبان آوار سواریں روزنامہ ءِ (اخبار ءِ) "New Leher" ءِ "استن" نام ءِ گوں چہاپ کنگ ءِ اجازت دئیگ بوتہ۔ اے اخبار ءِ اولی اخبار اکتوبر 2004 ءِ درآتگ۔

چابار ءِ تھا کتاب جاہ ءِ کہ بلوچی زبان ءِ مال ءِ مڈی شیند ادست کپیٹ ءِ اے ہم درائیں کتاب چے پاکستان ءِ آرگ بنت ریاستی ریڈیو سرا ہم بلوچی ءِ محدودیں پروگرام بنت بلے حکومت ءِ چالو کتعیں ٹیلویژن سرا ہچ بلوچی ءِ پروگرام نیست انت آنہانی درائیں کارکنوکیں سٹاف ءِ تھا یک بلوچ ءِ سانژی انت۔

بلوچ کسانیں راج ءِ کمیں مردم چے پاکستان ءِ نشہ آوریں مڈی انی سماکنگ ءِ ہم دس انت اے منشیات (نشی ءِ ارباب) یورپی مُلکاں دیم دئیگ بیت ءِ ایران تہا ہم نشی کنوکیں مہلوک ءِ تعداد گیشتر بوئگ انت گیشٹ نشی ازباب ءِ برگ آرگ ءِ کار منظم این کل کننت بلکہ کم این مردم ایوک ہم کسانیں کساس ءِ نشی ازباب آن سرحد ءِ آن نیا مگ ءِ برآر کننت۔ بلوچ راج ءِ سروک دعوا کننت کہ محرومیں بلوچانی سمگلنگ کنگ ءِ سب ایش انت کہ پہ انہاں روزگار کنگ ءِ باز کمیں دومی ذریعہ آست انت۔ ایران ءِ واکدار میان استمان مہلوک ءِ کمک انپ کہ نشی ازباب ءِ سمگلنگ بندہ بیت افغانستان ءِ پاکستان سرحد (حد ءِ) کم سراتفتان ءِ مند ءِ درمیان 700 میل ءِ رواں 10 فٹ بُزیں ءِ سئے فٹ ڈالیں دیوالے ہم جوڑ بوئگ انت۔

بلوچ راج ءِ اے پراجیکٹ ءِ سرائقڈ گپتہ ءِ اعتراض کُتہ کہ اے پیمانہ بوچاں وتی سیاداں گوں آنگ وروگ، پداوتی زیند ءِ گزران ءِ پہ سرحد ءِ اے دیم آدیم اقتصادی کار ءِ کنگ سک گراں بیت۔ واکداراں دیوالے درمیان ءِ جاگہ ءِ درآیگ ءِ جارجتہ ءِ اے ہم مننگ بیت کہ دیوالے نزیک ء۔

اوڈا "Landmines" بارودی سُرنگ ماہ روش دراہتگی نیامگ ءِ ایرکنگ بہ بنت ءِ فروری 2006 ءِ درملکی امور ءِ وزارت ءِ گُشت۔

ردباز گراں بیائیں باڈر سرحد ءِ سبب ءِ کہ پہ ماباز یغا مشکل و جنجال ودی کننت ءِ ہماں جا گہہ آن نشی ازباب ءِ سمگلنگ ءِ قانون پرورش آنی آنگ روگ انپ ماپہ وتی پھریزگ ءِ اے صلاحہ دنت کہ اوزا بارودی رنگ پہ حفاظت ءِ عرض آن ایرکنگ بہ بنت "

ایران ءِ واکداراں بازیں بلوچ پہ سمگلنگ ءِ صلاحہ ءِ برآر ابندی کُتہ ءِ انہاں دگ ءِ شزا دئیگ بوتہ یک این مردمانی معاملہ تہا راستی ءِ زانگ گرانغیں کارے بلوچ راج ءِ سروک گُشت کہ باز معاملہ آنی تہا بے گنابیں مردم گرگ بیت انت اے راج حکومت ءِ برخلاف انت۔ سال 2006 ءِ تہا پنجاہ ءِ کیس آن تہا نوزدہ مردم بلوچ بوت انت کہ انہاں پہ نشی ازباب آنی سمگلنگ ءِ گرگ بوتہ ءِ دیگر ہتھیار آنی برگ آرگ یا اغوا ءِ مردمانی گُشگ ءِ کیس بوتنت۔

معاشی ءِ راجی ءِ دود ءِ ربیدگانی ءِ حق :-

ایران ءِ ریاست گوں ICESCR، CRC ءِ ICERD ءِ جیڑہ ءِ تہا انت اے گل انی لوٹ انت کہ ایران زوت چے زوت اے حقانی نہ دئیگ، کسانیں قومانی خلاف ءِ پھرک و پرائی سلوک برجہ دارگ ءِ بند بہ کننت ءِ راستی ءِ گوں دوشی، راجی ءِ دودور بیدگی حقان بہ دات آیاں اے حق ہم بہ رسیت کہ آن گوں آزادی ءِ کار ءِ گیش انت لوگان جوڑ کننت، ورد آپ ءِ رسائینگ، ءِ علم وزانت ءِ حاطرا انتظام کنگ بہ بنت۔ ءِ جان سلامتی ءِ انتظام آن آواری ءِ آنیاں ثقافتی زند ءِ بروریں حق دئیگ بہ بنت۔ مزین تعاس ءِ اے کسانیں قومانی تہا احساس محرومی چے مزین ایرانی قومانی نیامگ موجود انت کہ آن تعلیم ءِ بروریں حق، صاپ این آپ ءِ صفائی، زمین ءِ پُلگ ءِ زنگ ءِ بے لوگ کنگ ءِ انسانی حقانی خلاف ورزی کنگ ءِ گوں اے قومانی تہا یک دیگرے ءِ چے بازیغا نفرت ءِ دژمنی ودی بوئگ انت۔ لوگانی جوڑ کنگ سرا کسانیں قوماں ہم بے انصافی بوئگ انت میان استمان گلانی درائیں جُہد ءِ ہدایت آن اندیم ایرانی واکدار کارروائی ءِ کنگ ءِ ناکام و نامراد انت۔ ایران ICCPR گوں ہم مخالفت انت۔ کہ آن آرٹیکل 26 تہا گُشت کہ ملک ءِ مردمانی سرا قانون ءِ یک پیمیں او بے پرک و پیرائیں تجربت کنگ بہ بنت۔ انسانی حقانی کمیٹی ہم چے گُشیت کہ اے کل این کار انسانی حقانی بہرا انت کہ آنیانی تہا، معاشی، راجی ءِ دودور بیدگانی ءِ حق آوارانت۔

ICCPR ء آرٹیکل گیسٹ ہفت ء تا سازی انت کہ آن ریاستانی ء ملکانی تھا کہ اوذا، قومی، مذہبی ء لسانی (زبان ء پرک) گل موجود انت آنہانی حقان شے انکار بہ نہ بیت۔ کہ آن وتی دودور بیدگی زیند ء گوازینگ ء وتی مذہب ء عقیدہ سرا عمل کنگ ء یاوتی ماتی زبان ء کار مرز کنگ آزاد بہ بنت۔

سال 2003 ء تھا (Cerd) ء کمیٹی ء وتی پیرا گراف چارده ء تھا گوشت

(کہ ء ایران ء شانزدی ء یہودی (17) رپورٹ انت)

"کمیٹی گون آن رپورٹ آن ہم صلاح نہ انت کہ آن پرک و پیرائی سلوک ء گون اے کسانیں قوم دیم پہ دیم انت کہ آن طبق چے بازیں حقان دوران ء حاصیں سہولتاں کہ ریاست ء قانون ء امتیاز سہرا کننت کہ آن قوم ء مذہبی ایردو بنیا تانی موجود انت۔

CESCR زورا ء ظلم ء گون لوگانی پکُگ ء بابت ء عام این رپورٹ ایش انت کہ آئین و آرٹیکل 11.1 ء تھا موجود انت کہ ہر مردم ء اے حق ء منیت کہ آن پہ و تا ء وتی لوگی آن زیند گوازینگ ء خاطر الوگ ء جوڑ بکنت آنیاں ورد ء پوشاک ء مکان جوڑینگ ء ء وتی حالتانی شرکنگ ء جُہد کنگ ء اجازت داتہ۔

کمیٹی آرٹیکل 2.1 ء نیا مگ ء دلگوش کنگ ء کہ آن CESCR ء کہ ریاست ء کل این دستیابیں (موجودہ) دروسیلہ آن کار مرز کنگ حکم دات کہ مہلوک ء زیادہ چے زیات لوگ (گس) جوڑ کنگ بہ بنت کمیٹی آن کسانیں راجانی پدا ہم ذکر کننت کہ آنیانی لوگ پہ زور زنگ بنت آن حکومت سرازو ردنت کہ ICESCR ء آرٹیکل 2.2 ء 3 ء ردا حکومت ترا المی انت کہ آن یقینی بہ کننت کہ ہر جا گہ ء کہ مردماں چے آنیانی گس لوگ پُلگ بنت اودا اے حبری یقینی بیت کہ اے پیمیں امتیازی ء پرک ء پیرائی سلوک ورا کنگ مہ بیت۔

کمیٹی زور دات کہ

"ریاست ء چے جہان ء لوگ پُلگ ء پیش ترا اے حبری یقینی کنگ بہ بیت ء حاصیں وڑے ء کہ مڑنیں قوم اے کار تھا آورا بنت ء آن مردم کہ متاثرینت آنہاں دمی دروسیلہ ء سہولت رسائینگ بہ بنت ء آخری حداڈاں طاقت ء زور ء استعمال یا تو نہ کنگ بیت یا کم چے کم کنگ بہ بیت۔ آن مردم آن کہ لوگ آن چے بے دخل کنگ بیت انت۔ قانونی طریقہ ء سہولت چکگ بہ بیت۔

ریاست باید انت کہ آن مردم آن معاوضہ بہ دینت کہ آنیانی جائیداد ءِ چے بے دخل بیت۔ آرٹیکل 2.3 (ICCPR) گندگ بہ بیت۔ کہ آن گشیت کہ ریاست ءِ بایدانت کہ آن مرد ماں مناسیبں کمک ءِ بہ دنت کہ آن چے وتی حقاں زنگ بیت انت، ءِ اے پیمیں دک ءِ مشکل ءِ دور کنگ وپداں منظور کنگ این کمک ءِ معاوضہ پہ المی ءِ دئیگ بہ بیت۔"

کمیٹی دیمترا مسووات۔

(1) قانونی تحفظ ءِ کہ پہ زور زبردستی بے دخل کنگ ءِ ہم آوارانت اے پیمیں متاثرین آن وخت سرحال دئیگ ءِ وتی دفاع کنگ ءِ قانونی حق دئیگ ءِ بے دخلی ءِ مقررین روچ ءِ مہلوک چے اے بے دخل ءِ پروگرام ءِ معلوم دار کنگ بہ بیٹ۔ ءِ متبادل ءِ صورت آن کہ سبب ہم معلوم دار کنگ بہ بنت کہ زمین یا لوگ کار مرز بہ بنت ءِ آن یک حاصیں میعاد آ تک ءِ دستیاب بہ بنت۔ حاص کر آن وپداں کہ مہلوک ءِ مزینں کساس ءِ آوارانت ءِ متاثر بیت گورنمنٹ آفیسران ءِ انہانی مرد ماں بے دخل ءِ وپداں اوزا سانٹری بہ بنت۔ آن درائیں مردم کہ اوذا چے بے دخل بوئگ انت، زانگ ءِ شناخت کنگ بہ بنت بے دخل، حرابیں موسمی جاورانی ءِ شپ ءِ کنگ مہ بیت۔ قانونی معاوضہ ءِ مشکل ءِ کم کنگ ءِ کمک دیگ بہ بیت۔ آن مردماں کہ عدالتاں روگ لوٹاں آنیاں قانود ءِ ردا کمک دئیگ بہ بیت۔ کسانیں قومانی مرد ماں پہ علم وزانت ءِ ہیل کنگ ءِ بیچ پیمیں پرک کنگ مہ بیت۔ ایشی مطلوا یش انت کہ نہ صرف انہاں ملک ءِ دیگر راجانی پیما درستیں علم وزانت ہیل کنگ حق بہ بیت تہہ آنیاں وتی شناخت وزانت ءِ دارگ ءِ پھریزگ ءِ ہم حق انت آتہاں آن راج ءِ زبان ہم آوارانت وپدے کہ ریاست وتی ریاستی سرکانی زبان تہا تعلیم دات کہ آن مزینیں راج ءِ زبان انت، کسانیں راجانی مہلوک ءِ اجازہ بہ بیت کہ آن وتی زبان ءِ تہا سکولان اڈبہ کننت۔

میان استمانی قانود دہر مردم ءِ اجازت دات کہ آن اے پیمیں تعلیمی ادارباں اڈبہ کننت کہ ریاست ءِ کم چے کم معیار ءِ پورا بہ کننت۔ وارث آن (مات ءِ پت آن) اے حق دیگ بہ بیت کہ آن پہ وتی چکاں چونیں زانت و علم ءِ بہ کشین انت ءِ اے حق ءِ تہا ادارہ ءِ سیول ءِ گیشینگ ہم آوارانت، ایشی اصلا ف کہ ریاست وت ادارباں جوڑ بہ کننت ءِ برجہ بہ داریت۔

ریاست ءِ واکداراں باید انت کہ آن شراین اقداماں بہ کننت

(الف) کہ کسانیں راجانی مہلوک ءِ اے موہ بہ رسیت کہ آن وتی ماتی زبان ءِ حاصل بہ کننت کہ آنہی تہا درابیں ہدایت وتی ماتی زبان تہا بہ بنت۔

(ب) وتی ریاست ءِ حدانی تہا کسانیں قومانی زبان ءِ تہا علم وزانت ہیل کنگ ءِ سکین بہ کننت۔

سلاہ دارین مخالف "جند اللہ"

چند اللہ ایان ءِ تھا یک مزاحمتی تحریک ءِ نام ءِ زانت (جُنش مردان ایران) اے مزاحمتی تحریک ءِ 2005 ءِ دلگوش دیگ بوتہ کہ ہشت ایرانی پاسدار اغواہ کنگ بیت انت ءِ پدا عبدالمالک رچی کہ عمرہ ءِ گیسٹ چیار سال بوت ءِ بابت رپورٹ بوت کہ انہی ءِ یک ہزار سرمچار آست انت ءِ اے ایران ءِ بلوچ علاقہ ءِ تھا سپرا بیت انت کہ انہی ءِ بنیات ماں پاکستان حدانی آن نیا مگ ءِ انت۔

ایرانی واکداران چند اللہ ءِ تعلق ءِ سیادی گون القاعدہ جوڑ کُت انت بلے پدا دعوی کت انت کہ دریں مُلکان گون ایشی ءِ تعلق وسیادی آست این خاص ترامریکہ ءِ ءِ برطانیہ ءِ۔ ایران ءِ واکداران گون تواتر ہمے گُشت کہ چند اللہ ءِ اُروش گون سالہ داریں پوج ءِ دُزان آواری ءِ بیگ انت۔

چند اللہ ءِ مقصد ءِ مراد صاف و سہرا انت بلے گروپ ءِ سروک آنی بیان اے پدر کننت کہ اے اُروشان سبب ایران ءِ واکدارانی میان امتیازی ءِ پھرک و پیرائی ناورائی انت کہ ہماں جا گہہ ءِ بلوچان گون بوٹک انت۔ عبدالمجید ریکی ءِ سال 2006 ءِ گُشت کہ اے گل ایران تھا سنی آنی حاطرا زیاد ہیں راجی حقان آنی ءِ سنی آنی مکمل این حقانی حاطرا جُہد ءِ جنگ کُت۔ آن گُشت کہ بازین مردم آن کہ ناانصافی ءِ آماج بوتنت مئے گل ءِ تھا آوار بیت انت۔ عبدالمالک رچی ءِ برات ءِ ناگوگون ایرانی پاسداران ءِ پولیس ءِ مقابلہ ءِ تھا کُشگ بیت انت 14 مئی 2006 ءِ عبدالمالک رچی ءِ گُست کہ چارسال ءِ پیش من آخری پیسلہ ءِ وسیلہ ءِ پیما سالہ داریں جہد ءِ جہد شروع کُت کہ ایران تھا

کہ ایران ءِ بلوچستان تھا بلوچ ءِ سنی آنی قومی ءِ مذہبی حقان بہ رکھنیاں۔ آن چے 1979 ءِ اسلامی آشوب ءِ رندگون ویلان دیم پہ دیم انت۔ 20 فروری 2007 یک عوامی بیان ءِ تھا چند اللہ ءِ مزاحمتی تحریک بابت گُشت۔ "اے یک پیمین دفاعی دوت پھریزی" گل ءِ کہ جوڑ بیتہ کہ آن جُہد کُت پہ کسانیں راجاں ءِ آنہانی مذہبی ءِ جمہوری حقان ءِ بلوچانی مذہبی ءِ قومی حقان پھریزگ ءِ حاطر اُجہد بہ کنت۔ مئے مقصد ءِ مرادانت کہ ایران ءِ آست این حکومتان بدل بہ کنیں ءِ ایران تھا یک نوکیں راہ بند ءِ بیازین کہ انہی تھا ہریک ایرانی بروبریں حق ءِ موہ بہ رسنت۔ ماڈنیا ءِ تھا منتگیں انسانی حقانی قانوند منظور کُت۔ ءِ میان استمانی گل ءِ دمی کل این قانوند ءِ آئین ماصرف وتی پھریزگ ءِ سلامتی ءِ پہ عمل کنیں ءِ ویدے کہ ایرانی زورا کیں واکداریک معصوم ءِ بے گناہے ایرانی ءِ کُشتت مامیان استمان گل ءِ قانوند ءِ مطابق عمل کنیں کہ آن گل این قومان ءِ انسان آن وتی پھریزگ ظالم ءِ جارحیت بند ءِ خلاف ءِ عمل کنگ جازہ دات۔ ما ایرانی زوراواران ءِ حکومتان مجبور بہ کنیں۔ آراں وتی مہلوک ءِ قصابیں پولیس ءِ منع بہ کننت کہ بلوچ ایرانی مہلوک خلاف ظلم ءِ زورا کی بند بہ کنت۔ مئے جُہد انت کہ ایران تھا امتیازی سلوک، ظلم وزورا کی، ناانصافی ءِ کسانیں قومانی ختم کنگ ءِ پالیسی بند بہ بیت۔

اے گل ءِ تنظیم اے حبراں چے انکار کننت کہ آنہانی گون ڈنی حکومتان یا اسلامک گروباں جوگہ القاعدہ یا طالبان انت تعلق وسیادی آست انت ءِ نہ تہ اے پچ پیمیں فنڈ ءِ زر ءِ یاڈنی مُلکان چے تربیت ءِ ہیل کاری ءِ ہیل کنگ انت۔

بنی آدمی انسانی حقانی میان استمانی گل اے حبرنوٹ کُت کہ اگاں چہ جند اللہ ئے بیان ءِ ایمان کہ آن دعوی کنت گون میان استمانی قانونڈیک وڑیں، بلکہ ایشی ءِ گون وتی منگ ءِ کہ آن مردم آن اغواہ کُت ءِ بندی کنگ ءِ پد کشیکت ءِ غیر فوجی جاگہہ چوکہ زاہدان ءِ گورنر ءِ دفتر سراحملہ میان رُستمانی انسانی حقانی گل اے اغوا کنگ ءِ بندی آئی کُشگ ءِ مذمت کُت ءِ ہمے پیما عام این مہلوک ءِ بے پرک وپیرائیں حملہ آئی ہم مذمت کُت۔

برپیمیں دلیل آن وتی کاروائی آئی خاطر ادینت، میان استمانی انسانی ایشاں غیر قانونی ءِ غیر انسانی منیت ءِ کل غیر قانونی کاربایانت کہ بند کنڑہ بنت۔

جند اللہ ءِ سرا اُروش :-

جون 2005 ءِ بگرداں دام روش ءِ۔ گیسٹ کساس ءِ ایرانی آفیسر جند اللہ اغواہ کُت ءِ بُرتنت ءِ مطالبہ کُت کہ ایرانی حکومت جند الہ ءِ سنگت آن ءِ دیگر بلوچ بندی آن کہ بندی خانہ بندی خانہ داتگ انت یلہ بہ دات آئیاں چے بازیں پدا کُشگ بیت انت دسمبر 2005 آفیسرانی بروکیں موثرے سرا اُروش کنگ ءِ پدا کہ اوڈ مردم ہم مُرت انت ہشت ایرانی پولیس آفیسر جند اللہ ءِ اغواہ کُت، کیپنن عباس جنم ءِ بابت یقین انت کہ آن بارڈر گارڈر ءِ آفیسرے بیتہ اے گل ءِ جنوری 2006 ءِ کُشتہ

اوبموز ادومی مردم پداوخت ءِ یلہ دات انت۔ سئے ترک قومی مردم دسمبر 2005 ءِ تھا اغوا کنگ بیت انت ءِ رپورٹ ات کہ جند اللہ اے اغوا ءِ ذمہ دارانت۔ ایپرسیں مردم پدربلہ داتش جند اللہ ہم ایرانی آن ذمہ دار گشیت چوکہ تسکی ءِ واقعہ بوت۔

16 مارچ 2006 ءِ جند اللہ ءِ مرد ماں یک گاڈیانی قافلہ ءِ سرا "تسکی" ءِ نزدیک سیستان ءِ علاقہ ءِ اُروش کُتہ ءِ بازیں ایرانی آفیسر بند کنتت۔ گیسٹ ءِ سئے آن آفیسر کہ آن بلوچ نہ ات انت ہماں جاگہ سڑک ءِ کنڈی ءِ کُشگ بوت انت ءِ بازدومی بندی کُت وتی ہمراہ بُرتنت۔ انہاں چے "احمد زاہد شیخی کہ انقلابی پاسداری ءِ کمانڈر ءِ ءِ کرنل حمدی رضا کیوہ بزجندانی کہ انقلابی فوج ءِ خفیہ ادارہ ءِ سرک ات انہاں اپریل ءِ مئی 2006 ءِ کُشت اُنت۔ 21 مارچ ءِ آمیانی ویڈیو فلم ءِ شناختی کارڈ الجزیرہ ٹیلویژن نیامگ ءِ دیم دات اش۔ بلے داخلہ ءِ وزیر مصطفےٰ پر محمدی اے حبرے انکار کُتہ ءِ گشیت کہ فوٹو (عکس) ہمے کرنل ءِ بوتہ بلے اے پیش ترا اغوا بوت انت ءِ پیش ترا کُشگ بوتہ۔

علی پر شمیمان کہ ایرانی ریڈ کرسنٹ سیکورٹی ءِ سروک ات، آن یہم ہمے اغواہ کُتگیں مردماں گون آوار بوتہ، تسکی واقعہ ءِ تھا ساڑی ات اگست 2006، رباوٹگ پدا کُشنت کہ کرنل کیوہ بزجندانی ءِ احمد زاہد زیندگ ات ءِ دانزتی ہمودا بندی انت آئی کُشت کہ چار دیگر تسکی ءِ بندی کُتک این ہم ہار بوت انت بلے اپریل 2007 ءِ ایران ءِ قومی اخباراں کُشنت کہ چار "تسکی" اغواہ کُتگ این مردم کُشگبوت انت ءِ سئے مردم یلہ داتش

جند اللہ سرا 13 مئی 2006 واقعہ ءِ ہم الزام انت 12 مردم کہ سیولین بوت انت ماں کرماں صوبہ ءِ تھا کرماں بام سڑک ءِ سرا اُروش کنگ پدا کُشگ بوت انت اُروش کنوک کہ پولیس ءُ بلچ گزجان ءِ کُنگ ءِ انت، یا زندہ مرد ماں چے گاڑی آن زور ایر گیڑ تو کُشت انت۔

ءِ انہاں دومی مردم ءِ کہ وتی کار گاڑی ئیا اودا چے گُذگ ءِ آت نہ اوشتات، گُشتنت انہاں یک بچک ءِ کہ یازدہ دوازده سالی بوتہ گون بجلی ءِ کمبہ بست ءِ انہی سرازور کُت کہ آن ایرانی مہلوک ءِ کُشتگ ءِ تماشا بند گندیت۔ انہانی تھا امیر رضا سواری کہ سپریم نیشنل کونسل ءِ روک آت ءُ جنرل سکندر مومنی کہ ڈپٹی کماندار کہ قانون نافذ کنوکیں فورس ءِ کماندار بوتہ اے اُروشان ذمہ دار گون تواتر اجند اللہ جوڑ کنگ بوتہ بل جند اللہ اے کارانی ءُ الزاماتانی انکار کُت۔

انسانی حقانی میاں استمانی گل ءِ دمبر 2006 ایرانی واکداراں اے واقعات ءِ سرا تحقیق ءُ پٹ ءُ لوٹ ءِ گوشت بل داں اگشت 2007 ءِ بچ پیمیں جو اودیک نہ بوتہ۔

14 دسمبر 2006 ءِ قومی گیشنی روچ ءِ یک روچ پیشتر، زائدان ءِ یک کار گاڑی ءِ گورنر جنرل ءِ دفتر ءِ دراہم تراکت۔ کہ کارواہ ہم مُرت ءُ رپورٹ ایش آت کہ اے گاڑی اغواہ کنگ بوتہ۔ اے تراک ءِ سبب ءِ سرکاری ساڑی ءِ کسانیں کساس ءُ نقصان بوتہ۔

کمیں دھدے پدا جند اللہ دعوی کُت کہ اے تراک ہماہاں کنا اینت ءُ ویدازائدان یونیورسٹی ءُ ہم ءِ تراک بوت کہ طالب ٹپ بوتنت حکومت ءِ افسراں جند اللہ سرا الزام دات بلے، جند اللہ چہ اے ہم تراک ءُ اُروش آن انکاری انت۔

14 فروری 2007 ءِ یک کارے گون بارود ءُ ملاہاں پوریغا گون انقلابی فوج ءِ بس ءُ ٹکرات ءُ تراک گپت چارده مردم مرتنت ءُ سی ءُ گیش ٹپی بوتنت اے اُروش کہ میاں استمان گل ءُ سیکریٹری جنرل بُن کومون ءُ مذمت کُت، پلا اے ہم تراکانی ذمہ داراں جند اللہ زُرت۔

گُشگ بوت کہ اے اُروش پہ ہماں نوریں آئیوازی عربانی خاطر اکنگ بوت کہ آہاں گون بے انصافی ءُ سزا دائیک بوتہ کریم حملہ ءُ تھا گرگ بوتنت کہ 2005 ءِ سال ءُ ماں خوزستان ہو پہ ءُ تھا بوتنت - دوروچ ءُ یک دیگہ ہم ءُ تراک کُت بلے نقصان ءُ بوتہ۔

27 فروری ءُ جند اللہ ءِ مرد ماں چہ سلاہ بندیں مقابلہ ءُ پدا چار ایرانی پولیس نیں ماں سیستان بلوچستان ءُ صوبہ ءُ زرت آنت ءُ بُرتنت انہاں چے سئے مردم پاکستانی سیکورٹی فورسز ءُ مرد ماں ریا کن انیت ءُ بلیدہ نیما ءُ یک مکان/لوگ ءُ سرا اُروش کُت آنت۔ 23 مارچ ءُ 2007 ءُ گُشگ بوت کہ چیارمی مردم بازبشتر اگُشگ بوت۔

انسانی حکانی میاں رستمانی گل اے پیمیں اغوا ءُ ویدا بندی کُتگ این مرد مانی گُشگ ءُ مذمت کُرت، اے اگاں چہ ریاستی پوج اے پیمیں کارے بہ کنت یا سلاہ داریں گرواہ ءُ ٹولی۔ اے میاں رستمانی قانون ءُ حاصیں وڑے حلاف ورزی انت اے گل اے پیمیں بے پرک این اُروش کہ سیولین مہلوک سرا بوتنت انکار کُت۔

سلاہ بندیں گروہ ءِ میان استمانی قانون:-

میان استمانی قانون دسالہ گروہ آنی مخالف انت (IHL) ءِ قانون ءِ اے سلاہ بندیں گروہ پابند نہ انت۔ (IHL) کہ آن گوں سلاہ بندیں مہلوک ءِ راستی ءِ تعلق داریت اے پیمیں قانون د جوڑ کُت انت کہ آن کل این صلاہ بندیں گروہانی سلاہ بندی جیڑو ءِ جنگ ءِ سرا اثر دوردات..... (ICRC) ءِ زیات وا کداراں ءِ اختیار داراں (IHL) زانت کہ برجا گہہ ءِ کہ سلاہ دارین طبق سلاہ کارمرز کننت، طریقہ ءِ قانون ءِ سرا عمل نہ بیت اے بنیادی قانون صاف این وڑے سہرا انت کہ میان استمانی انسانی قانون ءِ قانون ءِ معاہدہ ءِ تھا۔

آرٹیکل سئے (3) ءِ جنیوا کنونشن 1949 ءِ پرتوکول 2 ءِ بازیگاوں ہمے مہان رستمائی سلاہ دارین جنگ ءِ بے سالہیں مہلوک سرا اُروش کنگ ءِ منع کُت۔ کہ سلاہ دارین طبق کارمرز کننت۔ اے بیمرو پیمان میان رستمان قانون ءِ بہرانت۔

(IHL) ءِ بازیں قانون کے عزمیاں قانون بوتنت، انوں آن میان رستمائی سلاہ بندیں گلانی سراہمے پیما کانتت..... اے قانون سیولین ءِ بے سلاہیں مہلوک سرا اُروش کنگ ءِ منع کُت۔

اگہ سلاہ بندیں جیڑو ہاے بہ بیت (A1) سلاہداریں گروہاں بنیاتی اولی ءِ ضوابط ءِ سرا عمل کنگ ءِ سکین دات۔ اے بنیات سرا (AL) سولین سراہے سہرک ءِ پیرائی اُروش کنگ مذمت کُت ءِ انیاں غذاو ءِ ویل دئیگ ءِ ہم منع کُت ہمے پیمامیان استمانی قانون ءِ رداغوا کنگ، بندی کنگ ءِ بندی آنی کُشگ ءِ منع کُت۔

بلوچانی خلاف ءِ انسانی حقانی خلاف ورزی:-

اگان چہ ایران ءِ بلوچ علاقہ آن چے درستیں معلومات ءِ خبر گرگ ءِ راستی زانگ سکین ویل ءِ بوت۔ انسانی حقانی میان استمانی گل ءِ درائیں سال ءِ درائیں سال ءِ اے رپورٹ آنی نیامگ ءِ دلگوش دات۔ 1980 ءِ گڈی سار ءِ پھ مثال 1990 ءِ میان استمانی انسانی حقانی گل ءِ باز ڈاکومنٹ تیار انت کہ بلوچاں مرگ سزا دئیگ بیت ءِ جاڑیں محقیق نہ بوت۔ اے سزاورکانی نیام ءِ زیات ہماں مردم بوتنت کہ آنہانی سرانشی ازباب آنی سمنگلنگ ءِ ایران ءِ حکومت بر خلاف ءِ سلاہ بندیں مزاحمت آوارانت۔

بازیں بلوچ ءِ سنی سروک حاصیہ حالتانی تھا ایران ءِ ایران چے ڈنی مُلکان کُشگ بوتنت۔ ہمے پیمابازیں دگہ مذہبی مردماں سزادئیگ بوتہ کہ آن دوہمی مذہبی گروہ ءِ نماندگی کنت کہ آنہاں ایران ءِ وا کدارانی اے پالیسی ءِ سراٹونک کُت کہ عدالتاں درامردمانی کُشگ جائز نہ انت۔

مارچ 1993 ءِ دوہمردم سیزو قبیلہ ءِ پت ءِ اولورماہ کراچی پاکستان ءِ وتی لوگ ءِ درا کُشگ بوت۔ مولوی عبدالمالک مولازادہ ءِ (کہ مولوی علی اکبر ءِ برات انت) ایران ءِ ناانصافی ءِ ناروائی سلوک ءِ درکُت۔ دوباسک بلوچ این سنی این مردم ءِ بچ رودیگ سنگت عبدالنثار جمشیدی ہمے جاورانی مارچ 1998 ءِ ماں پاکستان ءِ کُشرو بوتہ۔ اے مرد ماں لیاری کراچی ءِ نامعلوم این مرد ماں کُشت انت کہ آن یک ٹیکسی ءِ تہاروگ آنتت۔

جنوری 1997 ءِ سنی مولوی احمد سیاد بلچی این سروک ءِ آت۔ بندر عبد اس ءِ بالی گراگ ءِ پٹ ءِ گرگ بوتہ کہ آن وھدان آن مردم چے عرب امارات آن وزگڑ دکنہ آئیگ آت ءِ ہمے جاورانی تھا گُشگ بوت۔

پنچ روچ ءِ آنہی ءِ لاش (میت) شیرادرادست کپت اے مردم پیش ترا 1990 ءِ ہم گرگ بوت ءِ بغیر عدالتی کارروائی ءِ پنچ سال ءِ جیل دئیگ بوت۔ آنہی ءِ ڈوہ ءِ گناہ ہمیش آت کہ آن مذہبی یقین کو عقیہ و سرا جنگ کُت انت ءِ گون سعودی عرب ءِ واکدارین شریں وڑے وانینت۔ جیل ءِ درآبگ ءِ پد آنہی ءِ سنی چکانی خاطرہ ماہ سیستان ءِ بلوچستان ءِ سکول ءِ بنیات ایر کُت۔

UN سپیشل رپورٹر ءِ یک خط ءِ تھا، ایرانی واکداران ایران تھا انسانی حقانی بابت ءِ گُشیت۔ ایرانی واکدار گُشنت کہ مولوی احمد سیاد بس سنیشن ءِ مُرتہ ءِ جان سلامتی ادارا آے پٹ لوٹ نہ کت۔ کہ آن چے دل ءِ دورہ مُرتہ۔ امان نیروی کہ زابل ءِ سنی ات، جولائی 1998 ءِ ہمے رنگین مردم ءِ گُشت کہ آنہی ءِ زانگ ءِ شناخت کنگ نہ بوتہ۔ اے مردم صوبہ ءِ تھا حکومتی پالیسیانی سراپروپدے تنقید کُتہ۔ ایشی ءِ موت سرا ایرانی واکداران ہیچ وڑیں تحقیق ءِ پٹ ءِ لوٹ نہ کُت۔ تیوگیں سالان ہم بلوچانی سراکتگ این کاروائی بابت حبرایش انت کہ بلوچ گون ہما سلوک ورا کنگ بوتہ کہ آن انسانی حقانی خلاف ورزی انت ءِ سیکورٹی ءِ جاورہم بلوچ علاقہ ءِ شرنہ انت۔

4.1 پوچ ءِ ذمہ داری:-

بازیں سالان چے ملک ءِ روش درآحتگی نیا مگ بازیں کساس ءِ پوچ موجود انت ءِ تسکی واقعہ پد اے نقدادنیام ءِ گیشی بوت یک کسانیں پوچ کہ "مصرصد" گشگ بیت 1995 ءِ چے کرمان صوبہ ءِ موجود انت ایشی ءِ کارہم نشی ازبابانی سمگلنگ ءِ بند کنگ ءِ مقابلہ کنگ انت۔ ایشی تھا گیشی بوتہ ءِ مشترکہ ایکشن کنوکیں بازیں سیکورٹی دستہ ایشی تہہ ءِ آور کُرتنت ءِ زاہدان ءِ نزدیک ءِ برجہا داشتنت۔

بلوچ ذریعہ گشنت کہ پوچ عوام تھا تُرس و بیمنا کی ودی کُت ءِ ہمے پیما بازیں انسانی حقانی خلاف ورزی ہم ہنیک انت چو کہ بے قانونیں گُشگ ءِ عذا ودئیگ۔

1998 ءِ مرسد گریٹن ءِ کماندار گُشت "مارا اے حکم کس ءِ نہ دات کہ آن مردماں کہ سلاہ بند انت گریں ءِ حکومت ءِ دستابدیں۔

آن بدایت ءِ فرامن کہ مارارستہ ما آن مردماں ہر جاگہہ ءِ کہ گپت، ہمود آنہی کُشت کنی"

اپریل 2006 رسول اکرم ملٹری بیس زاہدان جوڑ بوت۔ کہ پولیس ءِ کارانی تھا کمک بہ دینت ءِ اے پوچ ءِ دومی ایجنسی آنی آرگ چے تسکی واقعہ پد بوت۔ ایشی ءِ زُوت بعد صوبہ ءِ زُوت بعد صوبہ ءِ تھا سیکورٹی کونسل قائم بوتہ۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی

رسول اکرم ملٹری بیس باروا باورانت کہ آن سیستان بلوچستان ءِ تھا پوج ءِ دیمتر کارگرگ ءِ بنیات انت ءِ اے تعداد 20 ہزار ءِ چے 25 ہزار ءِ درمیان انت۔

جون 2006 ءِ بریگیڈیئر جنرل قاسم رضا کہ رسول اکرم بیس ءِ پوجانی کماندراآت IRNA گُشیت

"اے پوج ءِ تھا آرمی ءِ چے پاسداران ءِ محافظ انقلاب آرمی ءِ ہوئی پوج ءِ انقلابی کارڈ کمان شیرے رضا کار آوارنت۔ ملٹری بیس ءِ وتی کاروائی دو ماہ ءِ پیشتر شروع کت انت آن پیمانہ سرا کہ اے جوڑ بٹیگ انت اے پنچ دیگہ بنیادی جاہ ہم جوڑ کُت اے صوبہ ءِ تھا او اے انوں یک سلاہ بندیں برگیڈے جوڑ بوہگ انت"

اگست 2006 ءِ ہمے کماندار کشیت کہ اے پوجانی یک مزنیں کارے ہمیش انت کہ اے روش درآتکی نیا مگ صوبہ بیورموزگان، کرمان سنیں نیامگ ءِ خوراسان ءِ سیستان بلوچستان ءِ صوبہ ہانی تھا سمگلنگ ءِ بند یہ کنت۔ آنہی ءِ گشت کہ دیمتری اپریشن بیس ہم علاقہ ءِ تھا جوڑ بوٹنگ انت۔ اولی کارایش انت کہ کیمپ قائم بوٹنگ انت ءِ دوستیں قومپہ واکداران چیری اطلاع ءِ کارکنگ (خفیہ ادارہ) پہ کارمرزہ بنت آنہی ءِ اعلان کُت کہ پاکستان نیا مگ ءِ سرحد ءِ سراخندق ءِ جوڑ کنگ بہ بیت کہ آن 5 فُٹ پراہ ءِ 4 فُٹ جہل بہ بیت۔ اے خندق ءِ سرالیکٹرانک ءِ پوج پہرہ داریں ٹولی موجود بہ بنت۔

نومبر 2006 ءِ UN ءِ ڈائریکٹر (UNODC) اینٹوینو میریا کوسٹا ءِ کہ رسول اکرم بیس ءِ دورہ کُت، جار ءِ جت کہ (UNODC) گوں ایران حکومت ءِ گیست دومیلون امریکی ڈالر ءِ مشترک این کارے بہ کت۔ آنہی ءِ گشت کہ مُند روش درآحتگی نیا مگ ءِ نشی ازبابانی سمگلنگ ءِ دارگ ءِ خفیہ این معلومات ءِ گہتر کنگ ءِ پہ کارمرزہ بنت۔

عدالتی جواو ءِ ذمہ واری:-

مئی 2006 ءِ حجتہ السلام والا لمسلمین، محمد ابراہی سیستان بلوچستان عدلیہ ءِ چیرمین ءِ گوں صلاح سوج دیگ مقربوت ءِ ہمے ماہ ءِ برگیڈیئر جنرل قاسم رضا جارجت ملک ءِ روش درآحتگی نیا مگ ءِ حاصییں عدالت قائم بوٹنگ انت آن گُشیت:

"اے عدالتانی قائم بوٹنگ گوں ہمے ویدان روش درآحتگی نیا مگ ءِ ملٹری بیس ہم کاربنا کنت۔ ءِ آن علاقہ ءِ تھا سالہ بندیں مُجرمان سزا دیگ گوں جرائم سرا قابو کنگ ءِ مئے جُہدان ہم سکین دات۔

سید محسن صدیقی کہ سیستان بلوچستان ءِ سیاسی ءِ سیکورٹی کارانی ذمہ وار انت ہمے عدالتانی حوالہ دات ءِ جون 2006 ءِ گُشیت۔

"رسول اکرم ملٹری بیس ءِ قائم بوٹنگ ءِ اے برگیڈ ءِ کماندراں گوں قانون پروشیں مرد ماں مژگ ءِ جنگ زیات آسان تربوت۔ حاصییں عدالتانی کارکر گوں سیکورٹی ملہ بامل کُت ءِ ایشی ءِ پد مہلوک وتارچے قانود ءِ حلاف ورزی کنوکاں زیادہ محفوظ محسوس بہ کنت۔ ہمے ماہ ءِ تھا حجتہ السلام نام ءِ اے گوئشتہ ترسیشل عدالتان اے علاقہ ءِ تھا ملک دژمنانی، اغوا کارانی، سلاہ بندیں مردمانی، سڑک بند کنوکانی سلاہ بندیں لُٹ ءِ پُل اے، سمگلنگ ءِ کارکنوکانی کہ نشی ازباب ءِ ہتھیار ءِ سلاہ سمگلنگ کنت وخت سرازوت زرتی ءِ سزا بہ دنت۔ ہمے کیمپس ءِ تھا سپریم کورٹ ءِ بینچ ءِ ہم جوڑ کنگ صلاہ ءِ سوج دات تانکہ مرد ماں سزا دیگ ویدان اے قانودی کاروائی ہم مکمل کنگ بہ بیت۔ تانکہ عدالتانی پیسلہ ءِ آنہی سراعمل کنگ ءِ دمیان ءِ وخت کم چہ کم لگیت۔ آنہی گیش کناں گوشت "عدالتی نظام اے حبر سرا گوں سختی ءِ عمل بہ کنت کہ آزمانی قانود کہ سلام ءِ وت آنہی سراعمل بہ بیت ءِ تحقیق ءِ ویدان ہچ پیمیں اختلاف وپرک ءِ مہ بیت۔

ہمے آرٹیکل تھا گُشگ بیتہ کہ کمپلیکس ءِ گون یک تحقیق کنوکیں مجسٹریٹ ءِ معاتیں (کمک کاریں) وکیلاں گون کاربنا کُت۔

پدا جون 2006 کہ شش مردمانی سرا مذہبی قانون ءِ خلاف ورزی کنگ ءِ سرا حجتہ السلام ءِ نوٹ کُت ءِ اے جیڑہ ءِ بابت گُشت کہ اے مسلہ آنی ختم کنگ سرامے جُہد جاری و برجاہ انت۔

"صوبا ءِ تھا انظامی ءِ عدالتی ناکافی انت۔ ایذا بازیں رواج ءِ سسٹم رہ روک انت۔ بلے اے کُل این مسلمہ آن آواری ءِ ماوتی کلیں زورا کامرز کنوں کہ اے جیڑہ ختم بہ بنت۔ ایشی تھا شک کنگ مہ بیت کہ ایذا گون عدلیہ ءِ دلگوش ءِ مئے مزین مروکانی جُہدان اے صوبہ ءِ تھا مذہبی احکامات پر کے زوت بت باں نافذ کنگ بہ بنت۔

انسانی حقانی میان استمانی گل ءِ اے عدالتانی بابت ایشی ءِ چے زیات ہیچ معلوم داری نیست انت کہ آن چے قانون ءِ سرا کارکننت ءِ چوں کاربرجا دارنت؟ اے ہم معلوم نہ انت کہ اے عدالت انقلابی عدالت ءِ شاد ءِ پیم کارکننت ءِ آنہی سرا جنرل ءِ انقلابی عدالتانی حکم منگ بہ بیت یا کہ اے چے آن (فریم ورک) ءِ دراصصین عدالت ءِ کارکنگ ءِ انت چوکہ ملٹری یا دومی غیر معمولی عدالت بنت۔

اے گل ءِ عدالتانی سربراہ ءِ جولائی 2007 ءِ یک خط ءِ لکھ ات کہ گیشیں معلومات بہ دینت۔ آنہی تھا اے ہم زانگ بوت کہ کورٹ ءِ مقصد ءِ مرد چے انت، طریہ کار چون بوت کننت۔ ءِ اپیل کنگ ءِ طریہ یا حساب کتابی تعداد ءِ کہ کورٹ چے وتی کاربنا کنگ ءِ چے قدر پیسلہ دائنت ءِ چوں دائنت چوکہ اے گُشگ کہ اے عدالت ءِ اگاچے قدر کیس آرگ بوتنت؟ چونیں مقدمہ بوتنت ءِ الزام چے ات؟ ءِ مہلوک ءِ تعداد کہ آنہاں اے عدالتاں سزادات؟ ءِ آن مہلوک ءِ تعداد کہ آنہاں مرگ ءِ سزا دئیگ بوت۔

انسانی حقانی میان استمانی گل ءِ اگست 2007 ءِ داں ہیچ پیمیں جواو پسونہ رست۔

انسانی حقانی میان استمانی گل آن طریہ ءِ وسیلہ باں گون تعلق انت کہ اے عدالت کار مرز کننت ءِ آنہی ءِ چے سہترا آن عدالتانی نظام ہم آست ات کہ حاصین عدالت انت کہ پہ عیانی بادری یا دیگر مذہبائی خاطرہ قائم بوتنت ءِ میان استمانی قانون ءِ زلورتاں پوراہہ کننت۔

چوکہ (ICCPR) ہم رپورٹ کُرتہ کہ آنہی ءِ تھا ایران یک فریق انت بازیں بلوچانی کیسانی بابت ءِ کہ آن گریڑہ بیت انت یک روش ءِ تھا مکمل کنگ بوتنت۔ اے عدالتانی قائم ہوئگ ءِ 2006 چے پدبازیں بلوچ آن سزا دئیگ بوتہ۔

چوکہ حجتہ السلام ءِ بیان ات کہ سزا دئیگ ءِ آنہی سرا عمل کنگ زوت بہ بیت، اے گندگ ءِ کنیت کہ آنہاں اپیل کنگ ءِ ہیچ حق نہ دائیش۔ ءِ اے زلورت ءِ کہ (سسٹم بند ہوئگ) ءِ زلورتاں حل کنگ ءِ پہ اے کار بوتنت۔ ءِ اے ہم سہرا انت کہ خصوصی عدالتانی تھا راستیں (Trail) تحقیق نہ ہوئگ انت۔

بنی آدمی حقانی میان استمانی گل اے حبر گون زیات دلگوش دئیگ انت کہ اے عدالتی نظام ءِ تھا راستیں طریہ کار مرز نہ ہوئگ انت۔

اے عدالت کہ مردم آن مرگ ءِ سزا دینت، میان استمانی قانون ءِ ردادرستیں و راستیں پٹ و لوٹ (Trail) نہ کننت / اگہ کس ءِ مرگ سزا چہ unfair trail پدادیگ بیت تو اے زیندے خاطرہ امایوس کن این بے قانونی عمل ء۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی

ایرانی واکداران اے الزام ات کہ آن میان استمانی قانون ءِ ردادرستیں تحقیق ءِ وعدالتی trail ءِ یقینی بہ کننت۔ انسانی حقانی کمیشن (ICCPR) ءِ قانون ءِ آئیں سرعمل کنگ ءِ کن ٹینگ ءِ ذمہ دا سرانت، گشیت آ آرٹیکل 14 صرف گپاں سراعمل کنگ نہ گشیت عدالتی طریقہ کار ءِ مردم ءِ خلاف ءِ ہر پیمیں الزام ءِ کہ بہ بیت آہنی عدالت روبرو ءِ وتی بے گناہی شایت کنگ نہ گشیت عدالتی طریقہ کار ءِ مردم ءِ خلاف ءِ ہر پیمیں الزام ءِ کہ بہ بیت آہنی عدالت روبرو ءِ وتی بے گناہی شایت کنگ ءِ موہ دیگ بہ بیت۔ اے کمیٹی ءِ تنبیہ کہ اے پیمیں ملٹری کورٹ ءِ دومی پہ سیویلین ءِ نہ بنت۔ اے کاراں چے بازیں گفت این جیڑودی بنت اے عدالتانی بولگ بگرداں کارکنگ ءِ ہر پیمیں طریقہ کہ کارمرزبنت آن میان استمانی معیار ءِ مطابق نہ انت۔

انسانی حقانی کمیشن ہم اے خبر سرازوردات کہ بنیادی حقانی سرا ءِ عدالتاں پہ انصاف آن بایدات کہ معصوم این مردم آن وتی بے گناہی شایت کنگ ءِ موہ بہ رسیت۔ ہمے پیمیں اصول ءِ قانون بہ بنت کہ ریاست بردهداں آنہاں کارمرزپہ کنت اے کمیٹی پدابارے دیگہ گشیت کہ انسانی حقانی پیریگ ءِ خیال وهداں ہم پہ بیت کہ ریاست ءِ تھا ایمرجنسی ات اگاں چہ ایران ءِ تھا ایمرجنسی نیست ات۔ بلکہ اے ظاہر کنت کہ ایران ءِ واکدار میان استمانی قانون ءِ چے قدر عزت و تکریم کننت۔

4.3: سیکورٹی فورسانی گرگ ءِ گُشگ

مارچ 2006 ءِ تسکی ءِ پد دسمبر 2005 ءِ شیت ایران آمیزانی کہ اغوابوت انت آنہی ءِ پدامنی 2006 ءِ آمان ءِ حملہ ءِ پد.....

انسانی حقانی میان استمانی گل ءِ بلوچانی انسانی حقانی خلاف ورزی ءِ اے رپورٹ دات۔

☆ سے نوجوان عبداللہ نوتیزنی پانزدہ سالی بچک، روح اللہ نوتیزنی شانزدہ سال عمر ءِ مسعود شاہ بخش کی عمر بڑدہ سال بوت انت۔ زاہدان ءِ تھا سیکورٹی فورساں ایران ءِ سیکورٹی آفیسراں یک کار گاڈی تھا آنہانی سرافائر کت کہ آن موٹربائیک سرا اتنت۔ ءِ روح اللہ نوتیزنی، پدا ہسپتال ءِ مرت۔

☆ مولوی عبدالرحمن رجبی سنی کہ مکی مسیت زاہدان ءِ بانگ دیوک ات۔ بیسح ءِ کارڈ ءِ فائرکت۔ اے واقعہ 14 مئی 2006 ءِ بوت۔ اے ہماں پیمے روش انت کرمان صوبہ ءِ تہادوران مردم گُشت اتت ءِ ءِ حکومت ءِ گُشت کہ اے مردم جند اللہ گُشت اتت۔ اے مردم سرا 3 روش ءِ فائر بوتہ کہ آن اذان مردم اے مردم نہ بوتہ اگاں چہ گارڈ ءِ چہ چند گز ءِ فائر کٹہ۔ اے مردم ءِ بیساج ءِ آن ہنداں کماندار رپورٹ

دات ءِ بیساج ءِ مرکزی سانی دستا مرتنت۔ شپ بیلی کاپٹر ارش انت۔ شریسنداں ماں کرمان ءِ سرحد ءِ سیستان بلوچستان صوبہ ءِ تھا گھیر دات۔ گورنر بام شہر ءِ یک روچ ءِ پیش اعلان کت کہ کم چے کم 10 مردم کہ آن 13 مئی ءِ کرمان ءِ حملہ ءِ آوارنہ بوتنت۔ ہمے آپریشن دوران ءِ مرتنت۔ بلوچ ذریعہ گُشت کہ بڑدہ مردم 18 کہ آن کشار کار ءِ شوانگ بوت انت گن شپ بیلی کاپٹر ءِ گون کُشت انت۔

☆ تسکی، ءِ واقعہ 200 (دو صد) ءِ چے گیش بلوچ، سیکورٹی فورساں گپ انت ءِ بندی کت انت ءِ وآنہاں نا معلوم این جا گہہ آن برتنت۔ آنہانی حفاظت بارو افکر مند این۔

سرکاری جار ءِ گُشگ بیت کہ سیستان بلوچستان ءِ چے صد ءِ گیش مردم ایران ءِ سال نوک بیگ اوں ہفتگ ءِ بندی کنگ بوتنت۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی

انسانی حقانی استمانی گل ءِ ایرانی واکداران لکھ ات ماہ اگست 2007 ءِ کہ وحید میر بلوچ ءِ تحقیقات کنگ بہ بیت۔ وتی دید دیتغین گواہانیز دا، رویا سارینی کہ یازدہ سالی جنگ ءِ ات زابدان ءِ گل آن توپگ جنگ -- ءُ کشگ بوتہ -- اے 16 مئی 2007 ءِ ات کہ 5:30 بجا چے یک اسکول ءِ امتحان ءِ دیگ پدالوگ روگ ات کہ توپگ جنگ ءُ کشگ بوتہ -- آنہی پت حاجی قادر سیوینی وتی بیج الیاس ءُ اے جنک ءُ سکول ءُ رندلوغا برگ ات کہ (LEF) ءِ مردمان آن آنہی کار نمبر 405 روک ات۔ حاجی قادر ءُ وتی وس کت کہ آفیسر ءُ پوہ کنت کہ آن وتی چکان چے سکول ءُ لوگ نیامک ءُ برگ این۔ بلے آفیسر ءُ آنہی گپاں بیچ دلگوش نہ داتہ۔ ءُ آئی سرافائر کھول ات۔ الیاس سیرینی ٹپی بوت ءُ ہسپتال ءُ داخل بوتہ ءُ رویا سیرینی ہماں جا گہہ کشجیہ بیت۔ آنہی ءُ خاندان واکداران زوردات کہ جنازہ گون چپی بہ بیت ءُ دوومی مرد ماں جنازہ آوار کنگ مہ بیت اے خاندان ءُ ایرانی آفیسراں نیا مگ ء۔ چے بت بیت کہ تعزیتی پیغام رست، بلے بیچ پیمیں تحقیق ءُ انکوائری نہ رویا سیرینی کشگ ءُ بیتہ ءُ نا آئی برات الیاس سیرینی ءُ ٹپی کنگ ءُ بیتہ۔

انسانی حقانی میاں استمانی گل ءُ ایران ءِ واکداران لکھ ات بلے بیچ جوانیہ تک voice of justice young peoples life society کہ یک بے حکومتی گل ءُ ایشی ءُ شش مردم ماں مئی 2007 گرگ ءُ بندی کنگ بوتنت۔ اے گل ءُ سروک یعقوب ہم چے صوبائی دفترے ءُ یک میٹنگ ءُ رند ثقافت (دود ءُ اسلام ءُ راہ شونی) ءُ سرا ات گڑک ات، گرژہ بیتہ (آن میٹنگ ءُ تھا گورنر زابدان ہم سانثری ات) اے معلوم نہ ات کہ دیگہ پنچ مردم ہم میٹنگ ءُ گون بوت ات یا نہ ----

آنہاں چے سے مردم بازوخت ءُ پدیلہ دیگ بوتنت۔

اگان چہ ابراہیم سہرن حد، ءُ ناصر برا ہوئی 7 جولائی 2007 ءُ نزیک ءُ ربا کنگ بوت ات۔ یعقوب میرن حد ءُ بابت یقین ات کہ داں بازویدان چے لوگی مردمان ءُ وتی مرضی اے وکیلی ءُ ابید بندی کنگ بوتہ۔ اے معلوم ات کہ آگ ءُ آن یا دوومی اشتگیں مرد ماں سرا الزام ءُ بوتہ۔ جولائی ءُ اخبار ءُ تہار پورٹ ات کہ یعقوب نا میں مردم ءُ سزا دیگ بوتہ کہ آنہی ءُ عبدالماک رچی کی جند اللہ گل ءُ سروک ات کمک کار بوتہ۔

دنیا ءُ تھا طاقت (فورس ءُ) ءُ کارمرزی، گرگ ءُ بندی کنگ ءُ معیار:

اے پیمیں کڑدے کیس ءِ معاملہ گندگ ءِ رنداے معلوم بیٹہ کہ ایرانی واکدار بنیادی ءِ المی میاں استمانی انسانی حقانی خلاف ورزی کننت۔۔۔ ءِ خاص کر بے قانونی ءِ بے اصلی آن گوں انسانی زندے گرگ ات۔ اے حق بازیں میاں استمانی گل آن موجود انت ءِ (ICCPR) ءِ آرٹیکل 6(1) ءِ تہا ہم سانٹری این۔ ایشی سراوتی حیالان درشان کنگ ءِ انسانی حقانی کمیٹی ءِ زوردات کہ زیندگ بوئگ حق یک مزین حق ءِ ءِ ایشی اے حق پئگ ءِ ہچ براجازہ دیگ نہ بیت۔ بلکہ پبلک ایمرجنسی ءِ صورت ءِ دہ اے حق برجہ اوشتت آن قومانی زیند ءِ ترسیت۔ کمیٹی زوردات ءِ گشیت کہ ریاست آن پہ المی انت کہ بے حقیں مرد مالی کوش ءِ بہ رکھنیت۔ ءِ وتی ریاست ءِ فورس آن ہم اے حبرے پابند بہ کننت کہ آن انسانی زیند ءِ رکینگ ءِ خاطر کار بہ کننت۔ ہمے خاطر اسخت این قانون جوڑ کنگ بہ بنت کہ اے پیمیں حالات و جاوڑ نہ بنت کہ مردمانی زیند گرگ بہ بیت۔ اے پیمیں قاعدہ ءِ قانون جوڑ کنگ بہ بنت کہ قانون نافذ کنوکیں آفیسر گوں دلجمعی ءِ انسانی ءِ مزے ءِ بہ من ات۔ ءِ وتی پرزا ادا کنگ ویداں انسانی حقانی حیالداری المی بہ کننت۔ اے طاقت ءِ ءِ زورے کار مرزی ہماں ویداں بہ کننت کہ باز المی بیت۔۔۔

اے بنیاتی اصول کہ طاقت کار مز کنگ ءِ آتشیں سلاہ استعمال کنگ ویداں قانون نافذ کنوکیں آفیسراں بایداتت کہ خیال داری بہ کننت کہ آن وتی پرز (فرض ءِ) پیلو کننت۔ ءِ آخری حد تک ءِ جہد بہ کننت کہ زیادتی ءِ ءِ زورے استعمال مہ بیت۔ ایشاں بایداتت کہ ہماں ویداں طاقت ءِ آتشیں سلاہ ءِ استعمال بہ کننت کہ دومنی دارئیں طریقہ اثر کنگ مہ بنت۔

بنیاتی اصول لوٹ انت کہ طاقت ءِ آتشیں سلاہ صرف المی قانون ءِ رکھنیوک ہماں ویداں کار مز بہ کننت کہ باز المی بیت ءِ قانون ءِ خیال داروکیں آفیسراں بایداتت کہ طاقت ءِ استعمال ءِ پیمے رنگ کننت کہ بازسخت این رزلٹ ءِ مہ بیت ءِ قانون مول و مراد حاصل بہ بنت ءِ نقصان ءِ مردمانی ٹپی بوئگ کم چے کم بہ بیت۔ ءِ انسانی زیندے رکھینگ ءِ جہر کنگ بہ بیت۔ ایران ءِ واکداراں بایداتت کہ آن آرٹیکل 9 (ICCPR) ءِ سرا عمل بہ کننت۔ کہ آن آرٹیکل گشیت: ہر مردم اے احق انت کہ وتی آزادی ءِ زندے بہ رکھنیت۔ کس ءِ دہ بے سبب گرگ ءِ بندی کنگ مہ بیت۔

ہچ مردم ءِ پریشان کنگ ءِ و بدحال کنگ مہ بیت نے آنہی ءِ آزادی زنگ بیت آن کہ قانون ءِ ردا آنہی ءِ پہ المی انت۔

2۔ مردم ءِ کہ گرگ بیت تہ آن گرگ ءِ ویداں ڈسگ بہ بیت کہ آن چے سبب ءِ ویل ءِ گرگ بیٹہ ءِ آنہی سراچے الزام انت۔

3۔ ہر پیمیں مردم ءِ کہ گرگ بیت ءِ آنہی سراچرم ءِ الزام دیگ بیت بایداتت کہ زوت ءِ زوت جج ءِ روبرو آرگ بہ بیت ءِ یک مناسب این مدت ءِ Trail ءِ بہ بیت یا آن یکہ دیگ بہ بیت۔

مرگ ءِ سزا (سزائے موت):

ایران ءِ بلوچ علاقہ آنی تہا بازیں سالان چے مرگ سزا پہ نشہی ازباب ءِ سمگلنگ، سلاہ بندیں لٹ ءِ پل کنوک، شریپسند ءِ اغوا کنوکاں دیگ بوتہ۔

سال 2006 ء تھا بلوچ این سزا داتگیں مردمانی تعداد ڈرمانی انداز زیات بوتہ۔

سال 2005 ء انسانی حقانی میان استمانی گل ء اے سزا داتگیں مردمانی اعداد جم کننت۔ ایران تھا 94 مردم سزا بوتنت چے آہاں شش مردم بلوچ ات انت۔ جنوری ء فروری 2006 ء چے تسکی واقعہ ء پیش ء میان استمانی گل ء نوٹ کت کہ چیار بلوچ آن سزا دیگ بوتہ۔

بلوچانی ختم کنگ ء گراف مئی 2006 ء پدا کہ حجتہ اسلام اے صوبہ ء جج مقرر بیٹہ بُراشتہ ء خاصین عدالتی نظام ء قائم بوتگ آپدا زیات بوت انت۔ سال 2006 ء گڈی سراداں کم چے کم 33 ء پنجاہ ء مردم سزا دیگ بوتہ۔ آنہانی کہ قومیت ء نسل معلوم کنگ نہ بوتہ بلے آن بلوچ بوت انت۔ ہماں جاگہ آن سزا دیگ بوتنت کہ اودا بلوچ آبادی زیات انت۔ گیشترت پہ نشئی ازباب ء اسمگلنگ، سلاہ بندیں شریسنندیں ء اغوا کاراں سزا دیگ بوتہ۔۔۔ یک پرکارے ء تھا اے تعداد ء مردمانی سزا بوتگ باز زیات انت۔ ایران تھا، بنی آدم حقانی گل ء پہ اے ممکن نہ اتت آن مردم کہ مشہد ء بر جند ء سزا دیگ بوتنت واقعی (راستی) سیستان بلوچستان ء بلوچ بوت انت۔ تی ہمے انٹرویو ء تھا حسین علی شہریاری آن چل مردمانی بابت گشیت کہ گوستغین نُہہ (9) ماہ نیام ء سزا دیگ بوتنت۔

"آن کل این مردم کہ مرگ سزا دیگ بوتنت، یا تو آن قاتل (مردم گشتت) پہ آنہی ء اسلام ء اسلام ء تھا مرگ ء سزا انت یا سالہ بندیں اغوا کار بوتنت کہ اسلام دراہیں فقہ آئی تھا ایشانی سزا موت ات"۔

مرگ سزا ایرانا تھا۔۔۔ ایران تھا مہلوک ء خاصین (حدود) ء جرمانی تھا مرگ سزا دیگ بیت۔

حدود ء جرم ء حساب ء سیریں مردمانی زنا کاری کنگ، زور زنا کنگ بے سریں مردم ء چار مرتبہ زنا کنگ ء اے جرمانی سرا پیش تر سزا بوتگ، سمی برا شراب نوش کنگ، بچہ بازی کنگ جاری برابر بودا سزا دیگ بیتہ غیر مسلم این مردین ء گوں مسلمان این زال ء سیرو آروس یادروگیں بہتان کہ پہ کس ء زنا یالوطی فعل ء تیگ بیتہ ء اے کلیں جرمانی تھا چار برا سزا بیثغابیت۔

ء مرگ سزا آنہاں ہم دات کنت کہ آن زمین سرا فساد جور د کنت اے اصطلاح آن مردمان پہ کار مرز بوت کنت کہ آن دہشتگردی ء پہ سالہ بندبہ بنت ء ترس و بیمانکی ودی کننت۔

ایشان ابید آن مردمان ہم فساد فی الرض ء معنی نیام کانت کہ آن دگانی سرامردمان لٹ و پل کننت یا اے پیمیں گل ء ممبر ء کمک کار بہ بنتکہ آن ایران ء انقلاب ء دژمن زانگ بنت ء اے خاطر اسلاہ بند بہ بنت آن ہم محارب ء معنی دینت۔ دومی آرٹیکل تھا آن مردم کہ گل ء جوڈ کننت ء سلاہ بند بنت کہ ریاست ء سیکورٹی نقصان بہ دینت ہم محارب ء لسٹ تھا کایننت۔ بدیانتی ء حدود پینل کوڈ ء تھاڈ کرنہ بیت۔ بلکہ بازیں دیگر قانوند تھا آرگ بہ بنت۔ ایشان مالی بددیانتی، غبن کنگ بار باریں نشی ازبار ء برآر۔ بنک نوٹ ء چھاپ وغیرہ اواراتت جج آن اے پیمیں کل این اختیار وواک حاصل انت کہ آن اے پیمیں معاملہ آن بہ گندت کہ اے موت سزا یا قید کنگ سزا ء حق داراتت۔ حدود ء جرم، حدا ء خلاف ء جرم زانگ بنت، ایشاں ہچ برامزنین ء خاصین سروک ہم جج ء سفارش گوں معاف کت نہ کننت۔ ہمے پیمیں تعزیر ء سزا انت بلکہ زنا ء بچہ بازی ء صورت ء آگہ دحول مہ بیت یا مردم ء وت اقرار کت تو جج ء اختیار انت کہ آن ملک ء مسترین رہنما چے معاف کنگ سفارش کنت یا آنہی ء سزا بہ دات۔

4.5۔ عذائوانی دیگ ءِ ناراستیں تحقیق بشمول سزائے موت جرمانی۔

انسانی حقانی میاں استمانی گل۔ موت ءِ سزا پہ انسان ءِ بے توقیری ءِ ظلم ءِ وژا زانت ہُءِ گشیت کہ اے انسانی حقانی خلاف ورزی انت۔ میاں استمانی حقانی ردا آنہانی سرا کہ الزام ءِ بہ بیت آنہاں گوں نہایت احتیاط ءِ آزادیں Trail موہ یک بہ بیت کہ وتی بے گناہی ءِ ثابت کننت۔

پدا انسانی حقانی کمیٹی ءِ گشت کہ موت ءِ سزا صرف خاصیں معاملہ آنی تہا دیگ بیت ءِ صرف خاصیں وژے ءِ گوں بازیں راستی آن Trail ءِ درائیں قانون ءِ اصول برجہ دارگ بہ بنت ءِ آن پیمیں مقدمات ءِ باز راستیں اشکنگ ءِ بہ بیت۔

ایران تہا ناراستیں ”Trail“:

ایرانی وتی عدالتی نظام ءِ تہا بازیں ناکامی آن آماچ انت کہ آن ناراستیں Trail ءِ سبب آن مقدمات ءِ تہا کہ رودا مردم مرگ ءِ سزا دیگ بیت۔ اے ناکامی ءِ سبب داں قانونی صلاح وسوج ءِ وتی مرض ءِ قانو دزانت (وکیل) عذا واڈیت دیگ ءِ Trail چے پیشتر ناروائیں سلوک ہم آوار انت۔ ءِ گوں ظلم وزوائی آن اقرار کن ٹینگ گواہ ءِ طور کارمرز کنگ ءِ Trail ءِ طریقہ ءِ ناراست بوئگ آوار انت۔ جرم ثابت کنگ ءِ پہ ویل و عذا و دیگ ءِ نظام ءِ ناروائیں سلوک ءِ گوں اقرار کن ٹینگ ءِ دفاع کنوکیں گواہانی آرگ ہم شامل انت ءِ بجا اینوکیں قانو دزانت ءِ بندی کنگ اگہ آن ناراستیں طریقہ آنی خلاف ءِ احتجاج کننت۔

ایران ءِ تہا دفاع کنوکیں قانو دزانت آن صرف ہمے حق انت کہ آن تفتیش ءِ تحقیق ءِ پدا کہ کس مکمل بوتہ۔ ءِ آنہانی سرا الزام ءِ جرم ءِ charge جنگ بوتہ۔ کہ قانو دزانت ءِ سانثری بوئگ ءِ ابید درائیں تحقیق و تفتیش ءِ بوئج، پردوئیں کہ آن عذا ءِ ویل ءِ ناروائیں سلوک کننت ءِ آنہاں چے زوری اقرار کنائینت۔ اسلامی پینل کوڈ اقرار کنگ ءِ پہ حدود ءِ پہ قصاص د ءِ جرم آن شرتیں ثبوت ءِ نیست۔ کہ خطرہ ءِ نہ گندنت کہ مجرم ءِ گوں ناروائیں طریقہ ءِ جرم منگ ءِ مجبور کنزہ بیتہ ناکہ آنہی ءِ اے اقرار گوں آزادی ءِ کت۔ قانو دزانت درائیں کاروائی تہا موجود بنت بلے آہناں آخرداں حبر کنگ ءِ اجازت نیست انت۔ بازیں حساسیں معاملہ آنی تہا جج آن اے اختیار انت کہ آن وکیل ابید درائیں کیس ءِ اشکنگ ءِ پدسزا بہ دینت۔ اگہ مجرم ءِ ملزم ءِ وتی مرضی ءِ قانو دزانت ءِ وکیل داشت نہ کننت تہ عدالت وت آنہی ءِ یک وکیل ءِ دات۔

UN ءِ فروری 2003 ءِ رپورٹ ردا، صلاح وسوج دیگ ءِ رییدگ نوبگ سبب ءِ بازیں راستیں طریقہ مکمل بوت نہ کننت۔ اے گروپ ءِ نوٹ کت کہ بازیں عام این قانو قیدی (بندی) آن صلاح وسوج ءِ قانو دزانت ءِ معلوم داری ہم نیست انت ءِ آن ریاست ءِ چے اے پیمیں کمک ءِ سوال ہم نہ کننت۔

سیاسی بندی آن وتی مرضی ءِ قانوند زاننت (وکیل) بازویل و مشکل انت کہ آن قانوند زاننت آن ریاست ءِ چے ترس بیمنائی ءِ اندیشہ انت۔

میان استمانی راستیں Trail ءِ قانوند عام این مہلوک ءِ دہ کیس ءِ کارائی اشکنگ ءِ حق دات۔ ءِ اے قانوند ءِ عدالت ہر دور مرد ماں دیگ ءِ ذمہ دار انت۔ ایران ءِ تہاجج عوامی Trail انکار ہم کت کاں۔ اگہ آن معاملہ "اخلاقی" حدانی تہا کیت۔ قانوند زاننت داں وتی موکل ءِ رسائی کنگ ہم جج ءِ اجازت گیرت ءِ اگہ اے مقدمہ نیشنل سیکورٹی یا بدیانتی ءِ بیت، تہ انقلابی عدالتانی تہا کل این Trail بندیں جاگہہ آن بنت ءِ آن قانوندی کاروائی اکثر ءِ سمری (خلاصہ انت)

گواہی قانوند ایران تہا آئین حوالانی سرا بنیانت ایران تہا کہ وتارا بے گناہ ثابت بہ کنت۔ بلے ایرانی عدالتانی تہا اے پیمیں حق پیم چون باز کم دیگ بیت۔ کہ اودا اقرار کنگ ءِ باز اہمیت انت۔

ایران تہا زاننت کاریں، آزادیں ءِ غیر جانب داریں عدالت نیست انت کہ اودا بنیانتی ڈھانچہ جوڑ نہ بوت چے آ کہ ریاست ءِ بازیں بہرا، اودا تفتیش کنوک، عدالتی کاروائی کنوک ءِ جج آئی اختیار ءِ زور جدا جدا نہ انت۔ بلے اے ویداں کہ اے بیسر لکھشہ بیخ انت ایران تہا راستیں عدالتی ہج جاگہ ءِ کار نہ کنگ انت کم چے کم بازیں شہراں دیر میتگان دام روشی دہ، جج ءِ تحقیق کنوک، ءِ الزام دیوک یکیں مردم انت ءِ ہما مردم سزا ہم دات غیر جانب داریں شنوائی ناممکن انت انسانی حقانی میان استمانی گل بروبری ءِ آن رپورٹاں گرگ انت کہ Summary Trail ءِ بابت انت خاص کرا انقلابی عدالتانی اگا صوبہ آئی تہا۔ کہ سیستان بلوچستان اودا آوارانت۔ کہ اودا وتی دفاع کنوک آن یکیں جج ءِ دیما آرگ بیت کہ آن گنڈیں جست و پرس ءِ کنت کہ اودا قانوند زاننت (وکیل) سائزی نہ انت ءِ وہ پدا آن سزا ءِ لکھیت۔ فروری 2007 ءِ بس ءِ تہا ہم تراک ءِ چے پنچ روچ پدوا کداراں نصر اللہ شانباز زئی ءِ سزا دیگ ءِ جارجتہ آن ساعت ءِ اندرچے ہم تراک ءِ پد گرگ بوتہ ءِ آنہی ءِ ہماں جاگہ پابو دیگ بوتہ کہ ہمودا ہم تراک بوت۔ آنہی ءِ انقلابی عدالتاں ٹیلی ویژن سرا اقرار کنگ ءِ پدا کہ یک روش ءِ پداچے ہم تراک نشر بوتہ مرگ ءِ سزا دیگ بوتہ۔ آنہی مرد مانی گشگ ءِ سزا دیگ بوتہ کہ آنہی ءِ ہماں بس ءِ نیام ءِ ہم تراک کت کہ ہمودا ایرانی انقلابی کارڈ مردم موجود اتنت۔ آنہی سرا الزام اے کہ آنہی ءِ دو ملکی مردم کشتنت، بنک لٹ ات۔ آنہی پابو دیگ ءِ عکس انٹرنیٹ سرا گندگ بہ بیت۔ یک جاگہہ کہ آنہی ءِ پونز، گردن ءِ چپاریں نیامگ برگ بوتک، راستیں چم ءِ سرا ٹپ صاف صافیکا گندگ بیت وتی اقرار ءِ تہاں آن بار بار گشیت کہ آنہی ءِ سے ماہ ءِ پیش تر جند اللہ تہا آواری کت۔ بلوچ ذریعہ گشنت کہ آن ہمے ویداں کہ وتی موبائل فون ءِ گول بس ءِ عکس ءِ گرگ ات۔ بندی کنگ بوتہ۔ آنہی ءِ کیس ءِ Trail ءِ دومی ہج پیمیں تفصیل موجود ءِ دستیاب نہ انت۔ بلے بلوچی ذرائع گشنت کہ اے پیمیں کارگوں بلوچ آن روز روزینی کارانت۔ باز دیگر گپتگیں بلوچاں داں قانوند زاننت (وکیل) آن رسائی نیست انت۔ اے صاف زانگ نہ بیت کہ آنہی ءِ سیکورٹی جرائم ءِ خاصیں عدالتاں سزا دات، بلکہ ہمے زانگ ءِ معلوم بیت۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی
 ایران ءِ قانون ءِ رداکل این مرگ سزا بیوکیں مردمان سپریم کورٹ ءِ اپیل کنگ ءِ حق انت ءِ چے سپریم کورٹ تفتیش کنگ بیت کہ آن مجرم این شود شود
 پیسرا سزا ءِ سراعمل نہ بیت۔ اے رفتار ءِ کہ نصر اللہ شابنازئی ءِ موت ءِ سزا دیگ بوته، ءِ آنہی جان سرا ٹپ آئی نشان ءِ ٹیلی ویژن سر آنہی ءِ اقرار کنگ ایران
 ءِ عدالتی نظام بارپغا شکی کننت۔

اگان چہ آنہی قانون زانت (وکیل) ءِ بوت ءِ اے شک ءِ ہم

کم تر نہ بوته۔ اے سہرا ءِ پدر بیت کہ آنہی ءِ اوار کنائینگ ءِ پہ بازینا عدو وئیل دات انت۔ آنہی اوار کنگ ءِ پدا نصر اللہ اے موہ نہ دات انت کہ آن وتی بے
 گناہی بابت ماں سپریم کورٹ ءِ سزا ءِ خلاف ءِ اپیل ءِ بہ کننت۔

ایران ءِ قانون ردا وتی بے گناہی پدر کنگ ءِ اپیل کنگ پہ سزا دئیگ ءِ پد بیست روچ آست انت ءِ سپریم کورٹ ہم کل این گواہی ءِ ثبور آن بچاریت۔ اگہ زلوری
 بی ت تو سپریم کورٹ کیس دوارہ چارگ ءِ ہم گشت کننت جو کہ ایران ءِ قانون ءِ سانثری ءِ وجودانت یک بلوچ ءِ سید قمبرزئی 27 مئی 2007 ءِ ماں زاہدان ءِ
 پا ہودئیگ بوته، آنہی ءِ 17 سال ءِ عمر ءِ تہا مرگ ءِ سزا دئیگ بوته ءِ شش دیگہ بلوچ ہم آوار بوت انت کہ نام انت۔ جاویدیوئی، عبدالبق قہارزئی، ہوشانک
 شاپنواز زئی، یحی سہراب زئی، علی رضا بروہی۔

مارچ 2007 ءِ تہا میان استمانی منع کنگ باوجود کہ چکانی سرامقدم جوڑ نہ بنت آن اطلاع و معلومات ءِ میان استمانی انسانی حقانی گل ءِ دئیگ
 بوٹ کہ ہفت چک اے خاطرہ گرگ بوتنت کہ آنہانی لوگ مرد ماں گون ہم تراک کنوکان نزدیکی ءِ سیادی انت۔

میڈیا رپورٹ ءِ رداسید قمبرزئی ءِ د گہ شش مردمان ریاستی ٹیلیویژن سرا اوار کت ءِ بازین دگہ جرمانی ہم اوار کت کہ سیستان بلوچستان ءِ تہا بوتنت
 چو کہ کارانی دوزگ ءِ گورنر جنرل ءِ دفتر کراہم تراک کنگ آوار ات اے اقرار ءِ تہا جند اللہ ءِ تعلق گون اے جرم آن شونڈئیگ بوته ءِ بس ءِ سرا حملہ ءِ
 ہم اقرار کت بازین رپورٹر گشتنت کہ آن مردمان کہ اقرار کت آنہا اقرار کنائینگ ءِ پہ باز عدا وئیل دات انت ءِ آنہانی دست پاد پرشتگ بوت انت سہر گر میں
 آس ءِ دست دئیگ ءِ جان ءِ گوان ءِ گون بجلی ءِ مشین آن ٹنگ کنگ شامل انت۔ ایران ءِ ریاستی ٹیلیویژن ءِ رداسید قمبرزئی کیس آن مردمانی 11 مارچ
 2007 ءِ گرگ بوت ءِ آنہی Trail ءِ مہماں مردانی لوگی آن ہم دست کہ آن ہم تراک ءِ تہا مرتنت۔

آنہی سرامردمانی کٹشگ ہم تراک کنگ ءِ ءِ دیم 2006 ءِ گورنر جنرل ءِ دفتر ءِ نزدیک ءِ ہم تراک کنگ ءِ ءِ مردم آن اغوا کننت ءِ پاکستان ءِ برگ ءِ الزام
 بوتنت آنہی ءِ داں وکیل ءِ رسائی دئیگ نہ بوته۔ اے ویدان اگست 2007 ءِ داں دومی پنچ مردمان ہم مرگ ودارانت ءِ آنہاں پہ ویت لوگی مردم ءِ
 وکیلاں رسائی نہ بوتنت۔

بلوچ مہلوک ءِ خلاف ءِ بنی آدمی حقانی خلاف ورزی
راستیں پوچھ گچھ (Trail) ءِ کسان این حد:-

UN ءِ جان رکھینگ ءِ ضمانت پہ انہاں کہ سزا مرت دئیگ بیت گشیت کہ ریاست آن بائید انت اے پیمیں عدالتی کارروائی بہ بنت کہ مردماں آخری
پیسلہ ءِ پیش ترادرائیں قانونی حق دئیگ بہ بنت کم چہ کم آن کہ آرٹیکل 14 ءِ تہادرج انت ءِ ICCPR ءِ قانون ءِ اے پیم آوارانت۔

راستیں سرکاری ءِ Trail چہ آزاتیں عدالتاں پیش تر:-

(ICCPR) ءِ آرٹیکل 14 ءِ تہا موجود است کہ یکے راستیں سرکاری راستیں تفتیش ءِ تحقیق ءِ بیٹگ لوٹیت ءِ بے مٹیں، غیر جانب دارین قانون ءِ عدالت ءِ
احوال نمبر 5 ءِ تہا گشنت کہ اے پیمیں آزاتیں عدلیہ ءِ بہ بیت کہ انہی ءِ پیسلہ آنی سراسرکار ءِ ریاست اثر انداز مہ بنت۔

اے احوالانی تہادرج انت کہ پریکین ءِ حق انت کہ آئی ءِ داتگیں زاوبندائی ڈولا کاروائی بہ بیت۔

میان استمانی معیار آرٹیکل 14 آوار کنک ءِ پد (ICCPR) لوٹیت، (Public Hearing) حق عام طور دئیگ بہ بیت۔ ءِ اے حق زندگ بیت صرف
حاصیں حالت ءِ تہا بروبری ءِ اصول، عدالت ءِ سرکار بر دوئیں پہ میان استمانی قانون دردا لازم والمی انت۔

داں قانونزانت ءِ رسائی ءِ وتی دفاع کنگ ءِ حق :-

(ICCPR) ءِ آرٹیکل 14 گشیت بر پیمیں جرم ءِ الزام دئیگ ءِ پد بریکین ءِ کم ءِ چہ کم اے بروبریں حق دئیگ بہ بیت۔ مناسب وقت کہ آن وتی پھریزگ ءِ
تیار ئے کنت ءِ صلاح ءِ سوچ کنگ ءِ وتی مرضی ءِ وکیل گوں ملزم ءِ اے حق کہ انہی ءِ وکیل ءِ دئیگ بہ بیت اودا کہ انہی سرا الزام پیسرا جنگ بوتہ
..... احوال نمبر 6 آن مردم آنی سرا سخت این الزام آست انت انہاں قابل این ءِ زانت کاریں وکیل دئیگ بہ بیت جرم ءِ نوعیت گندگ ءِ گوں کہ آن
چہ وتی موقل ءِ زر (فیس) نہ لوٹیت اگہ ملزم انہی خدمات پہ فیس دات نہ کت۔

اپیل کنگ حق :- (ICCPR) ءِ آرٹیکل 14 (5) گشیت "مردم آن داتگیں سزا ءِ سرا عمل کنگ پیش انہی ءِ یک برزترین عدالت ءِ تہا اپیل کنگ ءِ حق
دئیگ المی انت"

اے حق یکیں مردم ءِ وتی اقرار کنگ ءِ گوں بائید ختم مہ بیت۔ UN ءِ حفاظت ءِ قانون پہ انہاں کہ سزا ءِ مرگ ءِ دیم پہ دیم انت۔ انہاں اے سہولت دات کہ
اے سزا ءِ سرا ہما وهدان عمل کنگ بہ بیت کہ آن ہچ بر ہچ پیمیں شک ءِ باقی مہ بیت۔ آرٹیکل 7 ءِ (ICCPR) ءِ رداکس ءِ دوعذا ءِ وئیل، غیر انسانی
سلوک ءِ دئیگ مہ بیت، ءُ کس ءِ دہ داہ دیر بندی کنگ، چہ لوگی مردم ءِ دیر دارگ یا قانون زانت ءِ دیر دارگ مہ بیت۔

UN ءِ انسانی حقانی کمیشن ءِ گشگ انت، داں دیر مردماں بندی کنگ عذا وئیل انت ءِ ظلم انت، غیر انسانی اور بے قدریں سلوک ہم عذا و ءُ سیل ءِ بیرا
کائینت۔

بلوچ مہلوک ء خلاف ء بنی آدمی حقانی خلاف ورزی

ICCPR ء آرٹیکل 6 (2) ہم اے گپ ء زوردات کہ مرگ سزا محض حاصیں جاورانی تہادٹیگ بہ بیت ء اے گپ UN ء میان رُستمانی قانون ء تہا ہم موجود ء سانثری آنت۔

(Recommendation) صلاح ء سوج (ہدایات) :-

ایران ء واکداراں پہ

مرگ سزا دٹیگ ویدان

O. commute all death Sentences

O. or a morotaiun on executions

O. ایران ء تہا کل این قانون ء آئین دوارا گندک بہ بنت کہ وخت ریاست ء یا مگ ء چے یک سزا داتگیں مردم ء کُشگ بہ بیت۔

O. ایران ء آئین دوارہ گندگ لوٹیت کہ ویدے عدالت یکین ء سرا جرم ء الزام بہ جنت تو آئہی معاف کنگ یا (ICCPR) ء آرٹیکل 6 (4) رد اوخت دٹیگ بہ بیت کہ آن وتارے بے گنداہ ثابت کت۔

O. قانون ء قانون سرا عمل کنگ ویدان یقین کنگی بیت کہ کسان سالیں 18 سال ء کم ترین مردمانی سر جرم جنگ مہ بیت کہ آن ویدان آئہی چے بچیں ڈوہ ء بیت ء کدی ہم آئہاں مرگ سزا یا پابودٹیگ مہ بیت۔

عذا ء وئیل دیگ یا ناورائیں سلوک کنگ :-

اے زوت زوت کنگ لوٹیت کہ ایران ء تہا کس ء دہ عذا ء ویل ء ناروائیں بڈیں سلوک کنگ مہ بیت ء نادراہیں وھدے ء تاں بندی کنگ بیت کہ اے ہم وئیل انت۔

O. اگان کسی سرا تفتیش ء تحقیق ویدان عذا وئیل دٹیگ بوتنت تہ ذمہداریں آفسیراں اے جرم ء سزا دٹیگ بہ بیت ء آن مردم ء کہ عذا و دٹیگ بیت مکمل (پیلوین) حق بہ رسیت۔

O. ٹیلیویژن سرا پہ زوروزورا کی ء منیتگیں "اقرار" ہم انسانی حقانی خلاف انت۔

حفاظت دٹیگ ویدان :-

O. ملک ء مردمان حفاظت ء رکھینگ ویدان خاص کر بلوچ علاقہ آن یقینی کنگ بہبیت کہ انسانی حقانی خلاف ورزی، کہ بازی نا گرگ، بندی کنگ، عذا وئیل دٹیگ ء دومی بازیں سلوک چوکہ زوروزبردستی گار کنگ، عدالتاں چے درادرا سزا دٹیگ یا کُشگ یا دومی غیر قانونی کُشگ آوارا انت۔